

**ВИДАТКИ ФОНДУ
ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ
ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
У 2024 РОЦІ**

Shadow Report

Видатки Фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2024 році

Shadow Report

Зміст

Перелік умовних позначень і скорочень.....	5
Резюме.....	6
Вступ.....	9
1. Формування, виконання та трансформація Фонду.....	11
1.1. Бюджетний механізм Фонду.....	11
1.2. Розподіл коштів Фонду за напрямками.....	16
1.3. Рішення уряду, якими виділялись кошти з Фонду.....	19
2. Результати оцінки (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та єВідновлення).....	21
2.1. Систематизація даних.....	21
2.2. Загальний опис відкритих видатків Фонду.....	24
2.3. Найбільші замовники та отримувачі коштів Фонду.....	29
2.4. Розподіл об'єктів за сумою використаних коштів.....	31
2.5. Розподіл об'єктів за відсотком використання коштів.....	35
2.6. Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень.....	36
2.7. Регіональний розподіл видатків Фонду.....	38
2.8. Кількісний та вартісний розподіл коштів Фонду за сферами.....	39
2.9. Динаміка обсягів та розподілу субвенції.....	42
2.10. Верифікація платіжних доручень про повернення коштів.....	47
2.11. Особливості використання коштів Фонду залежно від місяця року.....	48
2.11.1. Помісячне використання коштів.....	49
2.11.2. Використання коштів у грудні.....	51
2.11.3. Використання коштів 27 грудня.....	53
3. Виклики ефективного бюджетного управління коштами Фонду.....	56
3.1. Проблематика бюджетного планування.....	56
3.2. Аналітична розрізненість даних.....	58
3.3. Множинність джерел фінансування.....	61
3.4. Методологічні розбіжності обліку платежів.....	63
3.5. Невідповідність регламентних та фактичних строків проведення платежів у грудні.....	65
3.6. Використання коштів, перерахованих на небюджетні рахунки у 2023 році.....	67
Висновки.....	70
Рекомендації.....	77
Список рисунків.....	79
Список таблиць.....	80
Додатки.....	81

Авторський колектив:

Віктор Мазярчук
Ольга Вольхіна
Юлія Зверєвич
Наталія Коваленко
Марина Стадник

Літературне редагування:

Іван Зиков, Наталя Овдієнко

Макетування:

Тетяна Дубовик

Дисклеймер

Матеріал підготовлено за підтримки Transparency International Ukraine. Його вміст є виключною відповідальністю авторів і не обов'язково відображає погляди Transparency International Ukraine.

Перелік умовних позначень і скорочень

Агентство відновлення – Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України

ВРУ, Парламент – Верховна Рада України

ВПО – внутрішньо переміщені особи

ГРБК, розпорядники – головні розпорядники бюджетних коштів

ДСНС – Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЄКР – єдиний казначейський рахунок

Кабмін, уряд, КМУ – Кабінет Міністрів України

Казначейство – Державна казначейська служба України

КПКВ(К) – код програмної класифікації видатків (та кредитування)

МВС – Міністерство внутрішніх справ України

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України

МОН – Міністерство освіти і науки України

Мінветеранів – Міністерство у справах ветеранів України

Мінфін – Міністерство фінансів України

Мінінфраструктури – Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України¹

НАМН України – Національна академія медичних наук України

НБУ – Національний банк України

ОДА, ОВА – обласна державна (військова) адміністрація

УНПЦ ендокринної хірургії – Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів та тканин МОЗ України

Фонд – Фонд ліквідації наслідків збройної агресії

Fiscal Center – Центр досліджень фіскальної політики

United24 – глобальна ініціатива, започаткована Президентом України з метою збору коштів на підтримку України у відповідь на російське вторгнення

¹ Згідно з постановою Уряду від 10.09.2024 № 1049 внесено зміни до положення про міністерство, зокрема перейменовано Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України на Міністерство розвитку громад та територій України. Подальшими змінами, затвердженими постановою Уряду від 31.12.2024 № 1545, встановлено скорочену назву міністерства – Мінрозвитку замість Мінінфраструктури.

Резюме

1. Повномасштабне російське вторгнення завдало масштабних руйнувань соціальній, житловій та критичній інфраструктурі України. У відповідь держава створила Фонд ліквідації наслідків збройної агресії (далі – Фонд), який став ключовим інструментом відновлення. Його функціонування супроводжується високим суспільним та міжнародним запитом на прозорість, ефективність та підзвітність.

2. Мета дослідження – оцінка ефективності формування та використання коштів Фонду у 2024 році, виявлення закономірностей і диспропорцій у розподілі фінансування, а також визначення викликів та обмежень бюджетного управління коштами Фонду, що уповільнюють процеси відновлення.

3. У 2024 році Фонд акумулював 24,575 млрд грн. Згідно з рішеннями Уряду, розподілено 23,269 млрд грн або 94,7%. Фактично проведені видатки склали 16,953 млрд грн, або 72,9% від розподіленої суми, з яких 0,562 млрд грн – дебіторська заборгованість (у т.ч. 0,131 млрд грн прострочена заборгованість) за бюджетними програмами Агентства відновлення. На кінець 2024 року залишок коштів Фонду становив 7,621 млрд грн, з яких 1,306 млрд грн залишилися нерозподіленими. Обсяг надходжень до Фонду суттєво скоротився – до 24,6 млрд грн проти майже 62 млрд грн у 2023 році. Спостерігається позитивна динаміка у частині фактичного використання коштів Фонду. У 2024 році фактично використано 72,9% від розподіленої суми, тоді як у 2023 році – 61,5%

4. За результатами уніфікації інформації щодо видатків Фонду за 2024 рік, сформована верифікована база з 436 об'єктів на виділену (заплановану) суму 16,9 млрд грн. Опрацьовані та узагальнені майже 5,1 тис. платіжних доручень Казначейства, отриманих з Є-data, що більш ніж удвічі перевищує кількість платіжок за 2023 рік. Кошти Фонду у 2024 році фактично використані на відновлення 372 об'єктів або 85% від загальної кількості (заплановано – 16,7 млрд грн, використано – 11,8 млрд грн (70% від плану видатків)). При цьому для 32 об'єктів протягом року скасовано фінансування і за 32 об'єктами кошти не використовувались взагалі (загалом на ці проекти заплановано майже 190 млн грн). Відтак у дослідженні верифіковано та проаналізовано 73% виділених з Фонду коштів.

5. 90% коштів Фонду використані відповідно до: постанови №247 у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – 5,4 млрд грн або 46% від усіх верифікованих видатків; постанови №566 у межах експериментального будівництва магістральних водогонів – 5,2 млрд грн або 44% від усіх верифікованих видатків. У 2024 році реалізація мала значну регіональну концентрацію: Дніпропетровська область отримала майже 5,3 млрд грн, з яких 99% – на будівництво трьох магістральних водогонів. Київська та Харківська області також посіли провідні позиції за кількістю і вартістю профінансованих об'єктів.

6. Значна частина об'єктів, запланованих до фінансування у 2024 році, перейшла з 2023-го — 251 проєкт (або 58%). Їх аналіз виявив низку системних суперечностей у механізмах відбору та реалізації. ТОП-10 проєктів за обсягом фактичного фінансування освоїли 6,65 млрд грн, що становить майже 57% усіх витрачених коштів Фонду. Основний ресурс був спрямований на три стратегічні водогінні проєкти у Дніпропетровській і Запорізькій областях, що стало критично важливою відповіддю на підрив Каховської ГЕС.

7. Найбільший обсяг фактично використаних коштів, як і в 2023 році, припадає на 24 об'єкта щодо будівництва/реконструкції водогонів та водопроводів (майже 6,4 млрд грн, рівень використання – 92%). Водночас відновлення житла, попри найбільшу кількість проєктів (255 об'єктів), мало один із найнижчих показників освоєння коштів – 44% або 2,3 млрд грн. Подібна ситуація спостерігається і щодо будівництва/ремонту споруд цивільного захисту та відновлення комунальної інфраструктури (38% або 358 млн грн).

8. Нерівномірність використання коштів проявилася у різкому зростанні видатків у травні та грудні 2024 року (60% усіх витрат). Понад половину коштів Фонду освоєно протягом ТОП-10 днів із найбільшими перерахунками у межах експериментального будівництва магістральних водогонів – 5 млрд грн. Характерною є концентрація освоєння коштів у грудні, коли лише 27 числа проведено майже 500 платіжок по 151 об'єкту на 756 млн грн. Крім того, 27 грудня зафіксовано 26 проєктів, для яких цього дня було забезпечено повне (100%) фінансування. Найбільше коштів, а саме 271,1 млн грн, 27 грудня спрямували на 32 об'єкти, дофінансування яких перебувало на рівні 21-40%.

9. Оцінка ефективності використання коштів Фонду потребує комплексного підходу, що враховує не лише фінансові показники, а й узгодженість планування, реалізації та звітності проєктів. Системні виклики, які безпосередньо впливають на ефективність управління,

включають: проблеми бюджетного планування та аналітичну розрізненість даних, множинність джерел фінансування, методологічні розбіжності в обліку платежів, невідповідність регламентних і фактичних строків проведення операцій, а також використання коштів, перерахованих на небюджетні рахунки у попередньому році. Сукупність цих чинників підвищує ризики неефективного використання ресурсів і знижує прозорість процесів відновлення.

10. Фонд у 2024 році підтвердив свою роль ключового інструменту відновлення, однак ефективність його роботи обмежується управлінськими та процедурними бар'єрами. Збереження високої частки нерозподілених коштів, слабе освоєння у низці напрямів і непрозорість окремих рішень свідчать про потребу у вдосконаленні бюджетного планування, створенні інтегрованої системи моніторингу та запровадженні єдиних стандартів звітності. Незалежний аналіз має стати інструментом громадського контролю та нагляду з боку міжнародної спільноти, що сприятиме більш прозорому та результативному використанню фінансових ресурсів для відбудови країни.

Вступ

Повномасштабне вторгнення російської федерації завдало безпрецедентної шкоди соціальній, житловій та критичній інфраструктурі України. Масштаби руйнувань спричинили не лише потребу у залученні значних фінансових ресурсів, а й у запровадженні нових підходів до планування, управління та контролю за процесами відновлення. У відповідь на ці виклики держава створила низку спеціальних механізмів держфінансування, серед яких провідне місце належить Фонду. Його мета полягає у підтримці постраждалих громад, відновленні пошкодженої інфраструктури та створенні передумов для сталого розвитку регіонів. З часом Фонд перетворився на стійкий механізм реалізації державної політики у сфері відновлення.

Стрімкий запуск Фонду, багаторівнева архітектура ухвалення рішень і брак системного аналізу реалізації проєктів спричинили численні управлінські, процедурні та контрольні проблеми. Саме тому незалежний аналіз функціонування Фонду у форматі shadow report є необхідною відповіддю на запит суспільства, донорів і фахової спільноти щодо прозорості, результативності та цільового використання бюджетних коштів.

Це дослідження є частиною серії аналітичних матеріалів, присвячених системному аналізу видатків на відновлення. Їх мета – виявити особливості та проблематику моніторингу бюджетних витрат, спрямованих на відновлення, а також сформувати базу для прозорого аналізу прийнятих рішень та розробити інтерактивну карту (дашборд).

Вже опубліковані такі дослідження:

- «Видатки Фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2023 році»²;
- «Видатки місцевих бюджетів на відновлення у 2023 році»³.

² <https://fiscalcenter.org/project/war-recovery-fund-2023-ukraine>

³ <https://fiscalcenter.org/project/local-recovery-finance-shadow-report/>

Крім того, у вільному доступі є всі бази даних, на основі яких здійснені ці дослідження^{4,5}.

Верифікований аналіз видатків Фонду за 2024 рік, сформований на основі відкритих фінансових даних, платіжних доручень Казначейства, урядових рішень та власної аналітики авторського колективу. Це дозволило:

- ідентифікувати ключові закономірності та диспропорції у розподілі й освоєнні бюджетних коштів;
- оцінити ефективність реалізації пріоритетних напрямів фінансування;
- виявити системні управлінські бар'єри, що уповільнюють процеси відновлення.

Зокрема, проаналізовано рівень виконання бюджетних програм, частку неосвоєних коштів, динаміку регіонального покриття та концентрацію фінансування серед розпорядників і підрядників, розподіл об'єктів за різними аналітичними критеріями. Сукупно це дало змогу сформувані обґрунтовані висновки щодо якості бюджетного планування та результативності використання коштів Фонду у 2024 році.

Це дослідження стало результатом детального аналізу зібраної інформації і є аналогом фінансового аудиту, здійсненого незалежним аналітичним центром. Його результати можуть бути використані органами місцевого самоврядування, державними органами та донорськими організаціями для підвищення ефективності управління процесом відновлення зруйнованої вітчизняної інфраструктури.

⁴ видатки Фонду ліквідації наслідків збройної агресії (2023-2024 роки):

<https://fiscalcenter.org/news/vydatky-fondu-likvidatsii-u-2024-rotsi-vidkryta-baza-danykh/>

⁵ відбудова України за кошти місцевих бюджетів у 2023 році:

<https://fiscalcenter.org/news/local-budget-data-2023/>

1. Формування, виконання та трансформація Фонду

1.1. Бюджетний механізм Фонду

Фонд був створений у жовтні 2022 році як частина спеціального фонду державного бюджету. Його заснування стало відповіддю на нагальну потребу у фінансовому механізмі, здатному забезпечити централізоване управління бюджетними коштами, призначеними для відновлення об'єктів критичної інфраструктури, соціальної сфери, житлового фонду та інших об'єктів, зруйнованих або пошкоджених внаслідок повномасштабного російського вторгнення.

Запрацював Фонд лише з травня 2023 року. Більш детальний аналіз структури надходжень, видатків, специфіки розподілу коштів представлений у спеціальному дослідженні Центру досліджень фіскальної політики (далі – Fiscal Center), доступному за посиланням: <https://fiscalcenter.org/project/war-recovery-fund-2023-ukraine>.

У 2024 році Фонд продовжив своє функціонування⁶, що свідчить про інституційне закріплення цього механізму у бюджетній системі. Він поступово трансформується з екстреного антикризового інструменту в структурний елемент державної політики у сфері відновлення, однак подальша ефективність його функціонування значною мірою залежить від якості бюджетного управління, рівня міжвідомчої координації, впровадження принципів відкритості й підзвітності, а також системного моніторингу видатків на відновлення.

Оскільки Фонд створений у складі спеціального фонду державного бюджету, то він має певні функціональні особливості:

- видатки Фонду здійснюються за рахунок конкретно визначених надходжень спеціального фонду бюджету;
- розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та проводять витрати за спеціальним фондом бюджету виключно в межах і за рахунок відповідних фактичних надходжень спеціального фонду бюджету;

⁶ відповідно до статті 28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік».

- якщо на кінець бюджетного року за відповідною бюджетною програмою залишаються кошти, то вони не повертаються на єдиний казначейський рахунок (далі – ЄКР), а ідентифікуються як залишки бюджетних коштів, що утворилися на початок року, та можуть бути використані у наступному бюджетному періоді.

Джерелом наповнення Фонду у 2024 році стали залишки коштів за 2022-2023 роки та примусово вилучені у 2024 році кошти у зв'язку з виконанням Законів України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» і «Про санкції»⁷, а також невикористані у 2023 році кошти, що перераховувалися Національним банком України (далі – НБУ) відповідно до Закону України «Про Національний банк України» (50%) (табл. 1).

Таблиця 1

Інформація щодо джерел формування Фонду у 2024 році, млрд грн

Джерело	Наявні кошти	Виділені кошти ⁸	Фактично використані кошти
Залишок коштів, отриманих у 2022-2023 роках, та не використаних у 2023 році	23,743	22,437	16,121
Примусово вилучені кошти у 2024 році, а саме:			
Кошти, отримані у зв'язку з виконанням Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів»	0,001	0,001	0,001
Надходження, отримані у зв'язку з виконанням Закону України «Про санкції»	0,831	0,831	0,831
Всього	24,575	23,269	16,953

Джерело: звітність Казначейства.

⁷ з рахунків банків з російським капіталом, що ліквідуються, – «Промінвестбанку» та «Міжнародного резервного банку» (колишній «Сбербанк»).

⁸ відповідно до прийнятих Кабміном рішень.

За даними Казначейства, у 2024 році Фонд сформований в обсязі 24,575 млрд грн. Згідно з рішеннями Уряду, розподілено 23,269 млрд грн або 94,7%. Фактично проведені видатки склали 16,953 млрд грн, або 72,9% від розподіленої суми, з яких 0,562 млрд грн⁹ – дебіторська заборгованість (у т.ч. 0,131 млрд грн прострочена заборгованість) за бюджетними програмами Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України (далі – Агентство відновлення)¹⁰.

На кінець 2024 року залишок коштів Фонду становив 7,621 млрд грн, з яких 1,306 млрд грн залишилися нерозподіленими (табл. 2).

.Таблиця 2

Розподіл та використання коштів Фонду у 2023-2024 роках, млрд грн

Показник	2023	2024
Загальний обсяг коштів	61,861	24,575
Розподілено	56,599 (91,5% загального обсягу)	23,269 (94,7% загального обсягу)
Нерозподілено	5,264 (8,5% загального обсягу)	1,306 (5,3% загального обсягу)
Фактично використано	34,799 (56,2% загального обсягу або 61,5% розподілених)	16,953 (69,0% загального обсягу або 72,9% розподілених)
Дебіторська заборгованість	13,6	0,562

Джерело: власні розрахунки та звітність Казначейства.

⁹ КПКВ 3111340 – 72,49 млн грн; 3111350 – 167,30 млн грн; 3111360 – 109,37 млн грн (у т.ч. 70,36 млн грн – прострочена заборгованість); 3111370 – 212,88 млн грн (у т.ч. 60,43 млн грн – прострочена заборгованість).

¹⁰ за результатами оцінки ефективності бюджетних програм Агентства відновлення за 2024 рік: https://restoration.gov.ua/4489/finansovo-ekonomichna_diiainist/73210.html

Аналіз розподілу та використання коштів Фонду у 2023–2024 рр. показує зниження обсягів його наповнення та певні зміни у динаміці фактичного використання коштів. У 2024 році до Фонду надійшло лише 24,6 млрд грн проти 62 млрд грн 2023 році. Це може свідчити щонайменше про вичерпання окремих джерел формування Фонду, сформованих, зокрема, за рахунок примусового вилучення активів.

Спостерігається позитивна динаміка в частині фактичного використання коштів Фонду. У 2024 році фактично використано 72,9% від розподіленої суми, тоді як у 2023 році – 61,5%. Це може свідчити про часткове покращення процедур бюджетного планування, реалізації програм та розпорядчої дисципліни. Крім того, зменшення дебіторської заборгованості Фонду з 13,6 млрд грн у 2023 році до 0,562 млрд грн у 2024 році означає, що більша частка виділених коштів була реально використана на виконання проєктів, а не залишилась на стадії зобов'язань без фактичного виконання.

Проте збереження значних залишків коштів на кінець року (7,6 млрд грн у 2024 р., з яких 1,3 млрд грн – нерозподілені) лише актуалізує проблему ефективного адміністрування, міжвідомчої координації та результативного використання коштів Фонду.

Ці тенденції підтверджуються й на рівні окремих головних розпорядників бюджетних коштів (далі – розпорядники, ГРБК). На рис. 1 та у Додатку 1 наведена деталізація планових та фактичних обсягів використання коштів за основними напрямками діяльності у межах Фонду у 2024 році.

Загалом у 2024 році спостерігається нерівномірне виконання видатків за напрямками Фонду. Високий рівень освоєння коштів демонструють проєкти у межах «Відновлення, реконструкції медичних закладів, а також підтримки МВС і Мінветеранів (100%)». Натомість значно нижче фактичне виконання – проєкти з реконструкції освітніх, медичних та військових об'єктів Міноборони (15%), відновлення населених пунктів (22,6%) та об'єктів ТЕС «Центренерго» (37%).

Більш детально результати реалізації бюджетних програм будуть проаналізовані далі (завинятком напрямів, пов'язаних із сектором безпеки та оборони, об'єктами критичної інфраструктури та «Відновленням, адже інформація за цими напрямками характеризується специфічними підходами до обліку та обмеженим доступом, що ускладнює можливість її повної перевірки та аналізу).

Рисунок 1. Загальні показники розподілу коштів Фонду у 2024 році

Джерело: власні розрахунки та звітність Казначейства.

¹¹ за КПКВ 3101130 додатково до коштів Фонду за спеціальним фондом передбачено та використано 2 481,55 млн грн, які надані відповідно до Грантової угоди Мультидонорського трастового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (Проект «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)» між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку від 05.09.2023, із змінами, внесеними Листом про перші зміни до зазначеної Угоди від 11.06.2024.

¹² по єВідновленню твердження про 100% використання коштів може бути хибним, оскільки відповідні кошти сплачувались через небюджетні рахунки ГРБК, однак перевірити це припущення неможливо через закритість даних.

1.2. Розподіл коштів Фонду за напрямками

Ефективне використання коштів Фонду є одним із ключових чинників результативного відновлення інфраструктури, забезпечення життєдіяльності постраждалих територій та підтримки обороноздатності держави. Аналіз фактичного рівня використання коштів за окремими напрямками у 2023-2024 роках дозволяє оцінити динаміку реалізації державної політики у сфері відновлення, встановити пріоритетність та визначити проблематику. На рис. 2 представлений порівняльний розподіл використання коштів Фонду за основними напрямками.

Рисунок 2. Фактичний рівень використання коштів Фонду у 2023-2024 роках

Джерело: власні розрахунки та звітність Казначейства.

Проведений аналіз фактичного рівня використання коштів Фонду у 2023-2024 роках дозволяє зробити низку важливих узагальнень щодо пріоритетів державної політики відновлення, інституційної спроможності ГРБК та загального рівня бюджетної дисципліни в межах реалізації процесів відбудови.

По-перше, спостерігається виражена концентрація бюджетних коштів за окремими стратегічно важливими напрямками, зокрема у 2024 році досягнуто 100% рівня використання коштів, спрямованих на:

- будівництво корпусу Інституту Амосова;
- компенсаційні виплати громадянам у межах програми «ЄВідновлення»;
- реконструкцію Центру реабілітації в Бородянці;
- забезпечення діяльності силових структур (МВС, Нацгвардії, ДСНС).

Це свідчить про чітку політичну волю спрямувати фінансування на відбудову об'єктів критичної інфраструктури та охорони здоров'я, а також про достатню спроможність відповідних ГРБК реалізовувати проєкти у визначені строки.

Крім того, ще низка напрямів продемонструвала високий рівень освоєння коштів Фонду – понад 90%. Зокрема:

- 98% коштів використано на капітальний ремонт укриття Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії;
- 97% – на реалізацію проєктів із будівництва магістральних водогонів;
- 93% – на об'єкти інфраструктури паливно-енергетичного сектору.

По-друге, порівняно з 2023 роком рівень використання коштів зріс, а це означає, що система управління публічними фінансами адаптується до умов воєнного періоду. Наприклад, показник використання коштів, спрямованих на відновлення об'єктів інфраструктури паливно-енергетичного сектору, піднявся з 70% до 93%, а на субвенцію для ліквідації наслідків збройної агресії – із 37% до 73%. Це свідчить про підвищення якості бюджетного планування та координації між державними органами влади.

Водночас третій вектор аналізу виявляє низку системних проблем у реалізації окремих бюджетних програм Фонду. Зокрема, критично низьким залишається рівень освоєння коштів за бюджетними програмами щодо будівництва та відновлення різних об'єктів¹³ – 24%, а також відновлення населених пунктів¹⁴ – 23%. У цих програмах розпорядниками коштів є Служби відновлення, що демонструють обмежену спроможність ефективно адмініструвати ресурси. Для цих напрямів спостерігаються управлінські бар'єри із затримками

¹³ КПКВ 3111360

¹⁴ КПКВ 3111370

проходження процедур погодження, недостатньою проектною готовністю та проблемами з тендерними процедурами. На відміну від інших напрямів Фонду, де освоєння коштів відбувається більш рівномірно, ці програми демонструють значні диспропорції, що свідчить про необхідність посилення координації та моніторингу реалізації проектів.

Вивчення ефективності реалізації бюджетних програм, фінансування яких здійснювалося за рахунок коштів Фонду у 2024 році¹⁵, засвідчило наявність низки системних та організаційних чинників, що призвели до відхилення фактичного обсягу використаних коштів від запланованих показників, а саме:

- Низька якість проектно-кошторисної документації. Органи місцевого самоврядування передавали документацію до регіональних служб відновлення та розвитку інфраструктури з недоліками, що зумовлювало появу значної кількості непередбачених додаткових робіт. Як наслідок, виникала потреба у доопрацюванні документації, що затягувало строки початку та завершення будівельних робіт.
- Кадрові обмеження, пов'язані з мобілізацією. Унаслідок загальної мобілізації частина фахівців будівельної галузі була призвана до лав ЗСУ, що призвело до нестачі виконавців робіт на окремих об'єктах.
- Обмежений строк реалізації проектів у межах бюджетного періоду. Наприклад, рішення про реалізацію протягом 2023-2025 років експериментального проекту щодо відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації¹⁶ ухвалене 25.04.2023 (постанова КМУ № 382). Рішення щодо виділення коштів Фонду у 2024 році прийнято лише 13.08.2024 (постанова КМУ №986), а паспорт бюджетної програми на 2024 рік затверджено лише 28.10.2024, що суттєво обмежило час для повноцінного освоєння коштів Фонду з дотриманням усіх вимог бюджетного законодавства.
- Часті зміни в переліках та обсягах фінансування об'єктів. Зміни як у кількості, так і в сумі фінансування (як в бік збільшення, так і зменшення) дестабілізували процес реалізації запланованих проектів.
- Складнощі з отриманням дозвільної документації. Неузгодженість між органами виконавчої влади, надмірна тривалість процедур погодження та перевірки призводили до затримок старту робіт навіть на підготовлених об'єктах.

¹⁵ Узагальнено у результаті аналізу оцінок ефективності бюджетних програм за 2024 рік

¹⁶ КПКВ 3111370

1.3. Рішення уряду, якими виділялись кошти з Фонду

Щодо рішень уряду, якими виділялись кошти з Фонду, то їх за 2024 рік налічувалось (Додаток 1):

- 1 13 законодавчих актів (5 розпоряджень та 8 постанов);
- 2 10 змін до цих урядових актів, з яких 3 зміни¹⁷ не потребували погодження Комітетом ВРУ, оскільки ці рішення не передбачали змін у загальних обсягах коштів, виділених з Фонду попередніми рішеннями уряду, а стосувались лише внесення змін до додатків до цих рішень.

Майже 70% рішень уряду щодо виділення коштів з Фонду залишилось без змін, 23% мали по одній зміні.

Найбільше – 7 змін – внесені у постанову №247 від 05.03.2024 року в частині коштів, що виділялись на:

- 1 будівництво та реконструкцію об'єктів ДСНС у Ніжині, Чернігові та Високопіллі (ГРБК – МВС)¹⁸, зокрема зменшено фінансування за проектами:
 - «Нове будівництво Командно-диспетчерського пункту аеродрому «Ніжин» за адресою: Чернігівська обл., м. Ніжин, вул. Космонавтів, 90» – на 5,24 млн грн (з 25,49 до 20,25 млн грн)¹⁹, при цьому використано 100% коштів;
 - «Капітальний ремонт будівлі пожежного депо на 6 виїздів за адресою м. Чернігів, проспект Миру, 190а» – на 0,9 млн грн (з 8,48 до 7,57 млн грн)²⁰, при цьому використано 100% коштів.

¹⁷ постанови КМУ від 28.06.2024 № 757 «Про внесення змін у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2024 р. № 247», від 25.10.2024 № 1218 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2024 р. № 528» та від 12.11.2024 № 1292 «Про внесення змін у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2024 р. № 247».

¹⁸ КПКВК 1006280

¹⁹ зміни, внесені постановою КМУ № 1492 від 24.12.2024.

²⁰ зміни, внесені постановою КМУ № 1219 від 25.10.2024.

- 2** проєкт «Реконструкція Бородянського центру соціально-психологічної реабілітації населення за адресою: Київська область, Бучанський район, смт. Бородянка, вул. Центральна, 228» (ГРБК – Мінветеранів) – зменшено фінансування на 5,44 млн грн (з 50,51 до 45,07 млн грн)²¹, при цьому використано 100% коштів²².
- 3** субвенцію на ліквідацію наслідків збройної агресії (ГРБК – Мінінфраструктури)²³ – загалом було внесено 7 змін²⁴, які стосувались як змін у загальний обсяг коштів, виділених з Фонду першою редакцією постанови № 247 від 05.03.2024 року, так і внесення змін до додатків цього рішення (детально див. підпункт 2.9 дослідження).

²¹ КПКВК 1501040

²² зміни, внесені постановою КМУ № 943 від 20.08.2024

²³ КПКВК 3121450

²⁴ зміни внесені постановами КМУ від 28.06.2024 №757, від 25.07.2024 №852, від 20.08.2024 №943, від 25.10.2024 №1219; від 12.11.2024 №1292; від 22.11.2024 №1337, від 24.12.2024 №1492.

2. Результати оцінки (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та єВідновлення)

2.1. Систематизація даних

Для оцінки розподілу та фактичного використання коштів Фонду верифіковано такі видатки Фонду (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та єВідновлення):

1 Мінінфраструктури:

- субвенція на ліквідацію наслідків збройної агресії²⁵ (заплановано – 7,4 млрд грн, використано – 5,4 млрд грн);

2 Агентства відновлення:

- магістральні водогони²⁶ (заплановано – 5,4 млрд грн, використано – 5,2 млрд грн);
- будівництво та відновлення об'єктів²⁷ (заплановано – 1,5 млрд грн, використано – 361 млн грн);
- відновлення населених пунктів²⁸ (заплановано – 2,2 млрд грн, використано – 504 млн грн).

3 Мінветеранів:

- психологічна реабілітація та професійна адаптація²⁹, зокрема на реконструкцію Центру реабілітації в Бородянці (заплановано та використано – 45 млн грн).

²⁵ КПКВ 3121450

²⁶ КПКВ 3111340

²⁷ КПКВ 3111360

²⁸ КПКВ 3111360

²⁹ У межах КПКВ 1501040

4 МОЗ:

- спеціалізована медична допомога, що надається закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти³⁰, зокрема на капітальний ремонт укріття Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів та тканин МОЗ України (заплановано – майже 68 млн грн , використано – 66 млн грн).

5 НАМН України:

- реалізація проєкту «Будівництво лікувально-реабілітаційного корпусу ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова НАМН України»³¹ (заплановано та використано – 50 млн грн).

6 Київської ОВА:

- відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області³² (заплановано – майже 190 грн, використано – 97 млн грн).

При цьому **не враховані** видатки:

1 на сектор безпеки та оборони:

- Міноборони – забезпечення діяльності Збройних сил України³³ (сумарно заплановано – 391 млн грн, використано – 58 млн грн);
- МВС – забезпечення діяльності МВС³⁴, Нацгвардії³⁵, ДСНС³⁶ (сумарно заплановано та використано – 212 млн грн);

³⁰ у межах КПКВ 2301170

³¹ КПКВ 6561210

³² КПКВ 7801040

³³ у складі КПКВ 2101020

³⁴ у межах КПКВ 1001050

³⁵ у межах КПКВ 1003020

³⁶ у межах КПКВ 1006280

2 на відновлення об'єктів критичної інфраструктури (паливно-енергетичний сектор):

- Агентство відновлення³⁷ (заплановано – 4,5 млрд грн, використано – 4,2 млрд грн)³⁸;
- Фонд державного майна України³⁹ (заплановано – 826 млн грн, використано – 305 млн грн).

3 які розпорядники бюджетних коштів перерахували в банки для подальшого розподілу:

- Мінінфраструктури – компенсація єВідновлення^{40,41} (заплановано та використано 428 млн грн).

Зазначені видатки Фонду не були включені до основного аналізу ефективності використання коштів Фонду через низку об'єктивних обмежень, пов'язаних як із режимом доступу до інформації, так і з особливостями бюджетного обліку та управління ресурсами.

Так, видатки на сектор безпеки та оборони не враховувалися через наявність грифу «для службового користування» (ДСК), що обмежує доступ до деталізованої інформації про цільове використання коштів. Витрати, спрямовані на відновлення об'єктів критичної інфраструктури, зокрема у паливно-енергетичному секторі (Агентство відновлення та Фонд державного майна України), частково залишаються за межами оцінки через особливості бухгалтерського обліку та строків відображення виконання в офіційній звітності. Крім того, проекти такого масштабу часто передбачають багатоступеневу реалізацію (у т.ч. через підрядників), що ускладнює оперативну верифікацію фінансових показників на рівні кінцевих бенефіціарів. Видатки, перераховані ГРБК до фінансових установ для подальшого розподілу, не можуть бути повноцінно враховані як фактично освоєні, оскільки відсутні відкриті дані про остаточне зарахування їх на рахунки отримувачів та фактичне використання за призначенням. Такий механізм трансфертного перерозподілу ускладнює проведення поточної аналітики щодо результативності відповідних видатків.

³⁷ КПКВ 3111350

³⁸ **ДОВІДКОВО:** у вільному доступі за 2024 рік є лише частина платіжок (102 платіжки), орієнтовно на суму 0,8 млрд грн

³⁹ КПКВ 6611080

⁴⁰ **ДОВІДКОВО:** відображається лише платіжка між рахунками Мінінфраструктури, а немає деталізації по об'єктах

⁴¹ КПКВ 3101130

2.2. Результати оцінки

За результатами уніфікації інформації щодо видатків Фонду за 2024 рік, сформована верифікована база з 436 об'єктів на виділену (заплановану) суму 16,9 млрд грн (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та «Відновлення»). Для 32 об'єктів протягом року було скасовано фінансування і за 32 об'єктами кошти не використовувались взагалі (загалом на ці проєкти було заплановано майже 190 млн грн).

Таким чином, кошти Фонду у 2024 році фактично використані на відновлення 372 об'єкта або 85% від загальної кількості. На ці проєкти запланували 16,7 млрд грн, а використали майже 11,8 млрд грн (70% від плану видатків). При цьому опрацьовано та узагальнено майже 5,1 тис. платіжних доручень Казначейства, отриманих з Є-data, що більш ніж удвічі перевищує кількість платіжок за 2023 рік⁴².

Окремі проєкти (об'єкти) реалізувались за однією адресою в межах однієї установи; інші мали різних розпорядників коштів
(як наслідок - після узагальнення на дашборді представлені 420 об'єктів, а не 436)

Верифікація об'єктів показала, що окремі проєкти Сумської, Полтавської та Миколаївської областей реалізувались за однією адресою в межах однієї установи. А саме:

1. Сумська область:

- Комишанська загальноосвітня школа I-III ступенів Комишанської сільської ради (2 проєкти: ремонт опорного закладу та реконструкція приміщення під укриття);
- Тростянецька міська лікарня (3 проєкти: ремонт будівлі поліклініки, переходу та дитячого відділення; ремонт фасаду лікарні; ремонт господарських будівель).

⁴² За 2023 рік було опрацьовано майже 2,4 тис. платіжок.

2. Полтавська область:

- Кременчуцька ТЕС (2 проєкти: ремонт головного корпусу котлотурбінного цеху; реконструкція секції 3А градирні).

3. Миколаївська область:

- Баштанська багатoproфільна лікарня (2 проєкти: реконструкція будівлі поліклініки; реконструкція лікувального корпусу).

Крім того, у Київській області є випадки, коли реалізацію одного об'єкта здійснювали два розпорядника бюджетних коштів (ДРР КОДА та Служба відновлення у Київській області), зокрема:

- Бородянський палац культури ім. Т. Г. Шевченка;
- ремонт багатоквартирного житлового будинку по вул. Паркова, 2 в смт Бородянка;
- 2 об'єкти щодо реконструкції багатоквартирного житлового будинку в смт Бородянка по вулиці Центральна, 234-А, 429;
- 7 об'єктів щодо нового будівництва багатоквартирних житлових будинків в смт Бородянка по вулиці Центральна, 324, 326, 340, 353, 359, 371, 427-А.

У табл. 3 наведені узагальнені показники щодо планового та фактичного використання коштів Фонду відповідно до рішень уряду (з урахуванням усіх змін, внесених протягом 2024 року).

Планове та фактичне використання коштів Фонду за окремими рішеннями Кабміну (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та «Відновлення»), млрд грн

КПКВ	Акт Кабміну у 2024 році	Виділено кошти (план)		Фактично використано		Відсоток виконання плану
		Кількість об'єктів	Загальна сума	Кількість об'єктів	Загальна сума	
1501040	постанова №247	1	0,045	1	0,045	100,0%
3111360		25	1,478	25	0,361	24,4%
3121450		186	7,445	183	5,408	72,6%
2301170	розпорядження №369-р	1	0,068	1	0,066	97,0%
6561210	розпорядження №388-р	1	0,050	1	0,050	100,0%
7801040	постанова №528	17	0,190	14	0,097	51,4%
3111340	постанова №566	4	5,400	4	5,222	96,7%
3111370	постанова №986	169	2,226	143	0,504	22,6%
Всього		404*	16,901	372	11,754	69,5%

Примітка: за винятком 32 проєктів, за якими протягом 2024 року скасовано фінансування: 29 проєктів у межах бюджетної програми 3121450; 1 проєкт – 7801040 та 2 проєкта – 3111370.

Джерело: розрахунки авторів.

З таблиці 3 видно, що:

1. 90% коштів Фонду використані за двома бюджетними програмами відповідно до:

- постанови №247 у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – 5,4 млрд грн або 46% від усіх верифікованих видатків;
- постанови №566 у межах будівництва магістральних водогонів – 5,2 млрд грн або 44% від усіх верифікованих видатків.

2. майже 88% об'єктів профінансовано за кошти Фонду, виділені:

- постановою №247 – 183 об'єкти або 49% на суму 5,4 млрд грн у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії;
- постановою № 986 – 143 об'єкти або 39% на суму 0,5 млрд грн у межах відновлення населених пунктів.

3. загальний відсоток виконання запланованого обсягу фінансування за всіма проаналізованими програмами становить 70%, що вказує на часткову реалізацію запланованих заходів у межах виділеного фінансування, зокрема:

- найвищий рівень виконання зафіксовано у межах реалізації бюджетних програм, що стосувались одного об'єкта, а саме: реконструкції Центру реабілітації в Бородянці (100%); будівництва корпусу Інституту Амосова (100%) та капітального ремонту укріплення УНПЦ ендокринної хірургії (98%);
- надзвичайно низький відсоток освоєння коштів спостерігається у межах відновлення населених пунктів (22,6% попри значну кількість об'єктів – 171); будівництва та відновлення різних об'єктів (24,4% при 25 об'єктах) та відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області (51,4% при 18 об'єктах).

Щодо виконання бюджетних програм у межах коштів Фонду у 2024 році, порівняно із 2023 роком⁴³, слід зауважити наступне:

- у 2024 році загальний рівень виконання видатків за відповідними програмами становив майже 70%, тоді як у 2023 році – 51%;
- найбільш суттєве зростання ефективності реалізації спостерігається у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії⁴⁴, де рівень виконання зріс із 37% у 2023 році до 72,6% у 2024 році;
- спостерігається стабільно високий рівень реалізації бюджетної програми щодо будівництва магістральних водогонів⁴⁵ – 97% у 2023 та 2024 роках. Незважаючи на дещо менший обсяг фінансування у 2024 році (5,4 млрд грн проти 8,5 млрд грн у 2023 році), програма демонструє високу результативність та керованість;

⁴³ більш детально див: <https://fiscalcenter.org/project/war-recovery-fund-2023-ukraine>

⁴⁴ КПКВ 3121450

⁴⁵ КПКВ 3111340

- зберігаються системні труднощі в реалізації масштабних програм, зокрема щодо відновлення населених пунктів⁴⁶. Попри збільшення кількості об'єктів (з 32 у 2023 році до 171 у 2024-му), рівень виконання мав незначний приріст – з 17% до 22,6%, що може свідчити про наявність глибших проблем організаційного або нормативного характеру;
- аналогічна ситуація спостерігається щодо будівництва та відновлення різних об'єктів⁴⁷, де рівень виконання залишився низьким (24,4% у 2024 році проти 12% у 2023-му), що також вказує на недостатню готовність проєктів до реалізації або ускладнення процедур погодження та впровадження.

У цілому, кількість реалізованих об'єктів зростає: з 324 у 2023 році до 372 у 2024 році, а частка – з 76 до 85%. Попри зменшення загального обсягу запланованого фінансування на 32% (з 24,9 млрд грн у 2023 році до 16,9 млрд грн у 2024 році), абсолютний обсяг фактично використаних коштів залишився майже незмінним – 12,9 млрд грн у 2023 році та 11,8 млрд грн у 2024 році, а відносний показник зменшився на 8,5%.

Слід зауважити, що серед об'єктів, відібраних для фінансування у 2024 році, перехідні об'єкти з 2023 року становили 58% (251 проєкт). Така частка вказує не лише на затримки у реалізації проєктів, а й на потенційні дисфункції в плануванні та адмініструванні бюджетних коштів.

Аналіз виконання перехідних проєктів виявив низку системних суперечностей у механізмах відбору та їх реалізації у 2023 році. Так, 13 об'єктів (5%) у 2023 році фактично використали 0 грн, ще 37 (15%) – освоїли менш ніж 10% виділених коштів, що вже у 2023 році ставило під сумнів доцільність та обґрунтованість їх включення до програмного переліку.

Незважаючи на такі низькі показники реалізації у попередньому році, проблемні проєкти були повторно включені до переліку об'єктів фінансування у 2024 році. Середній рівень їх виконання становив 54-55%, також залишились об'єкти, які вдруге продемонстрували критично низький рівень освоєння коштів. Зокрема, нове будівництво Центру безпеки у с. Посад-Покровське (2,6%) та амбулаторії в тому ж населеному пункті (3,2%) Херсонської області підтверджують наявність системних труднощів із реалізацією, які не були належним чином враховані при освоєнні відповідних коштів Фонду у 2023-2024 роках.

⁴⁶ КПКВ 3111370

⁴⁷ КПКВ 3111360

Отже, практика повторного фінансування проєктів, які продемонстрували у 2023 році неспроможність до реалізації, без належної переоцінки їх потенціалу, свідчить про інерційність управлінських підходів у плануванні й виділенні коштів з Фонду. Переконані, що це ускладнює досягнення заявлених цілей політики відновлення, породжує ризики системної неефективності використання бюджетних коштів, підриває довіру громад та міжнародних партнерів, а також обмежує вплив програм відновлення на місцях. Відтак, актуальним є не лише вдосконалення процедур планування та координації, але й запровадження чітких, обов'язкових критеріїв виключення проєктів з програм фінансування Фонду у разі їхнього системного невиконання.

2.3. Найбільші замовники та отримувачі коштів Фонду

Цікавим є відображення основних замовників (розпорядників) на рис. 3 та отримувачів (підрядників) на рис. 4 коштів Фонду у 2024 році.

Зауважимо, що вказані на рис. 3 замовники (розпорядники) акумулювали більше 73% використаних коштів Фонду – 8,7 млрд грн, а на зазначених на рис. 9 отримувачів (підрядників) припало майже 57% сукупних коштів Фонду – 6,7 млрд грн. Ще близько 13% – 1,6 млрд грн – отримали інші 12 суб'єктів господарювання⁴⁸ (від 100 до 200 млн грн кожен).

Рисунок 3. Найбільші замовники (розпорядники) коштів Фонду, млн грн

Джерело: розрахунки авторів

⁴⁸ ТОВ "Нідком", ТОВ "Авангард Буд Проект", ТОВ "СБК Саргон", ТОВ "УТБ-Інжиніринг", ТОВ "Південьбуд Миколаїв Лтд", ТОВ "Одесаспеценерго", ТОВ "Інтерпен-Д", ТДВ "Житлобуд-2", ТОВ "Будівельна Компанія "Мега Стайл", ТОВ ВКФ "Газводмонтаж", ТОВ "Моноліт-Центр", ТОВ "ІБК "Білд Лайф"

У 2024, як і у 2023 році, найбільшим розпорядником бюджетних коштів, який сплатив майже 45% коштів, отриманих з Фонду, є Служба відновлення у Дніпропетровській області – 5,2 млрд грн. Відповідні кошти виділили у межах експериментального будівництва магістральних водогонів⁴⁹, зокрема:

- водогону р. Інгулець – Південне – 2,2 млрд грн;
- водогону Марганець - Нікополь – Покров – 0,8 млрд грн;
- водогону Хортиця (ДВС2) - Томаківка – Марганець – 2,1 млрд грн;
- трубопроводу для скиду шахтних вод з балки Свистунова – 0,1 млрд грн⁵⁰.

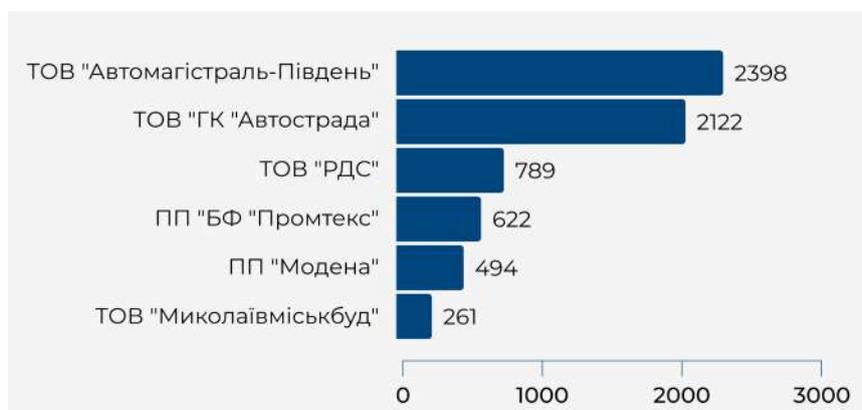

Рисунок 4. Найбільші отримувачі (підрядники) коштів Фонду, млн грн

Джерело: розрахунки авторів

У 2024 році, як і в 2023-му, трійка найбільших отримувачів коштів Фонду не змінилася:

- ТОВ «Автомагістраль-Південь» – 2,4 млрд грн;
- ТОВ «ГК «Автострада» – 2,1 млрд грн;
- ТОВ «РДС» – 0,8 млрд грн.

Вказані підрядники сумарно використали 5,3 млрд грн або 45% коштів Фонду. При цьому майже 95% цих коштів освоєно у межах експериментального будівництва згаданих вище магістральних водогонів.

⁴⁹ КПКВ 3111340

⁵⁰ Будівництво трубопроводу – новий проєкт 2024 року, тоді як інші три, що стосуються будівництва водогонів є перехідними з 2023 року.

Загалом у 2024 році налічувалось 51 розпорядник та 334 отримувачів (у т.ч. 60 фізичних осіб-підприємців) коштів Фонду. Для прикладу, у 2023 році було 63 розпорядники та 284 отримувачі коштів Фонду. Можна зробити припущення, що:

- скорочення числа замовників може вказувати на надмірну централізацію управління бюджетними ресурсами, що, своєю чергою, ускладнює прозоре відстеження прийняття рішень на місцях.
- зростання кількості отримувачів, зокрема ФОПів, може свідчити про лібералізацію доступу до участі у реалізації проєктів, але може супроводжуватись і зростанням ризиків, пов'язаних з непрозорим використанням коштів та подрібненням контрактів.

2.4. Розподіл об'єктів за сумою використаних коштів

Після визначення найбільших розпорядників та отримувачів коштів Фонду, логічно перейти до аналізу того, як саме ці кошти були фактично використані на рівні окремих проєктів. Такий розподіл дозволяє оцінити масштаби реалізації, виявити концентрацію ресурсів на певних об'єктах, а також виявити можливі виклики, пов'язані з ефективністю та рівномірністю освоєння бюджетних коштів. Проаналізуємо розподіл об'єктів за сумою фактично використаних коштів Фонду (рис. 5).

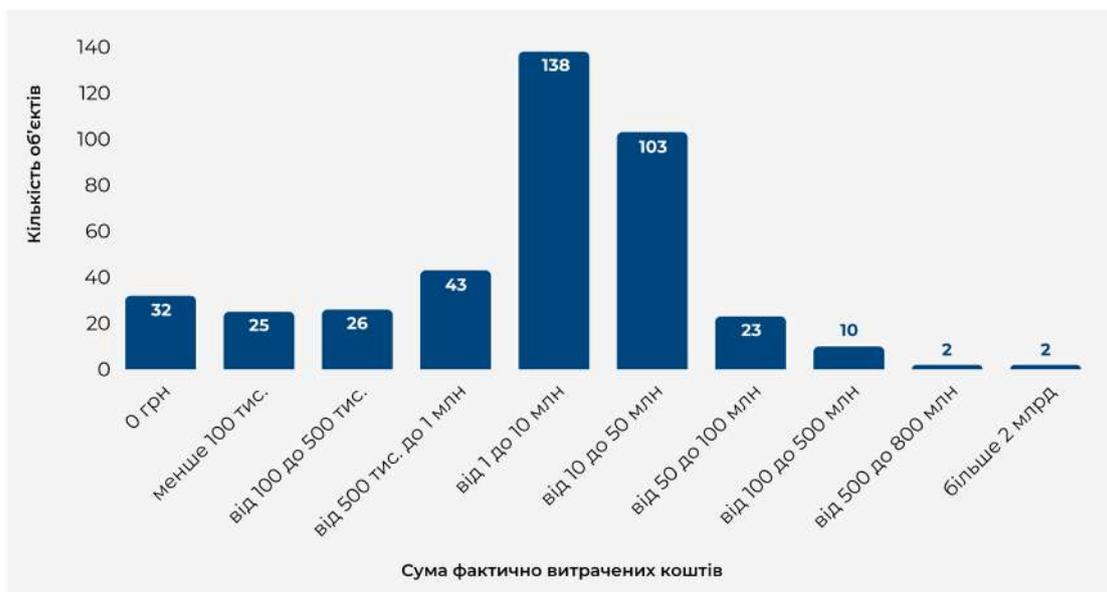

Рисунок 5. Розподіл об'єктів за сумою фактично витрачених коштів Фонду⁵¹

Джерело: розрахунки авторів.

⁵¹ без врахування 32 об'єктів, що були виключені зі списку

З рис. 5 видно, що у 2024 році найбільша частка об'єктів, профінансованих за рахунок коштів Фонду, зосереджувалась у категорії з обсягом фактичних видатків від 1 до 10 млн грн – 138 об'єктів, що становить 34% загального переліку. У межах цієї групи переважали проєкти, пов'язані з реконструкцією житлових будівель – 87 об'єктів або 63% відповідної групи об'єктів. Висока питома вага проєктів саме в цьому діапазоні свідчить про переважання локальних, відносно маломасштабних ініціатив, орієнтованих переважно на вибіркове відновлення пошкоджених будівель, комунальної та соціальної інфраструктури.

Друга за чисельністю група (103 об'єкта або 25% від загальної кількості) – це об'єкти, на кожен з яких використали від 10 до 50 млн грн. Переважно це відбудова житла (60 об'єктів) та освітніх закладів (13 об'єктів), а також будівництво споруд цивільного захисту (10 об'єктів).

Особливу увагу привертає група високовартісних проєктів. Ця категорія вирізняється концентрацією значних коштів Фонду та, відповідно, підвищеними очікуваннями щодо ефективності, прозорості та довгострокового впливу. Зокрема:

- 2 об'єкти із фінансуванням понад 2 млрд грн – масштабні перехідні ініціативи, спрямовані на будівництво магістральних водогонів у Дніпропетровській області, що мають стратегічне значення для регіональної інфраструктури;
- 2 проєкти у межах 500-800 млн грн:
 - перехідний проєкт щодо будівництва магістрального водогону у Дніпропетровській області (778 млн грн)
 - будівництво лікувально-реабілітаційного корпусу для ветеранів та ВПО на базі Рівненського обласного госпіталю в смт Клевань (500 млн грн)
- 10 проєктів з обсягом фінансування 100–500 млн грн, що стосуються відбудови житла, освітньої, медичної інфраструктури та реконструкції водогонів.

Отже, попри чисельну перевагу проєктів із незначним обсягом фінансування, основний фінансовий ресурс Фонду було сконцентровано на реалізації високовартісних інфраструктурних об'єктів. При виокремленні ТОП-10 проєктів за обсягом фактичних витрат, лідерські позиції впевнено посіли проєкти з будівництва магістральних водогонів, переважно в Дніпропетровській області, ініційовані у відповідь на наслідки руйнування Каховської ГЕС (рис. 6 та Додаток 3).

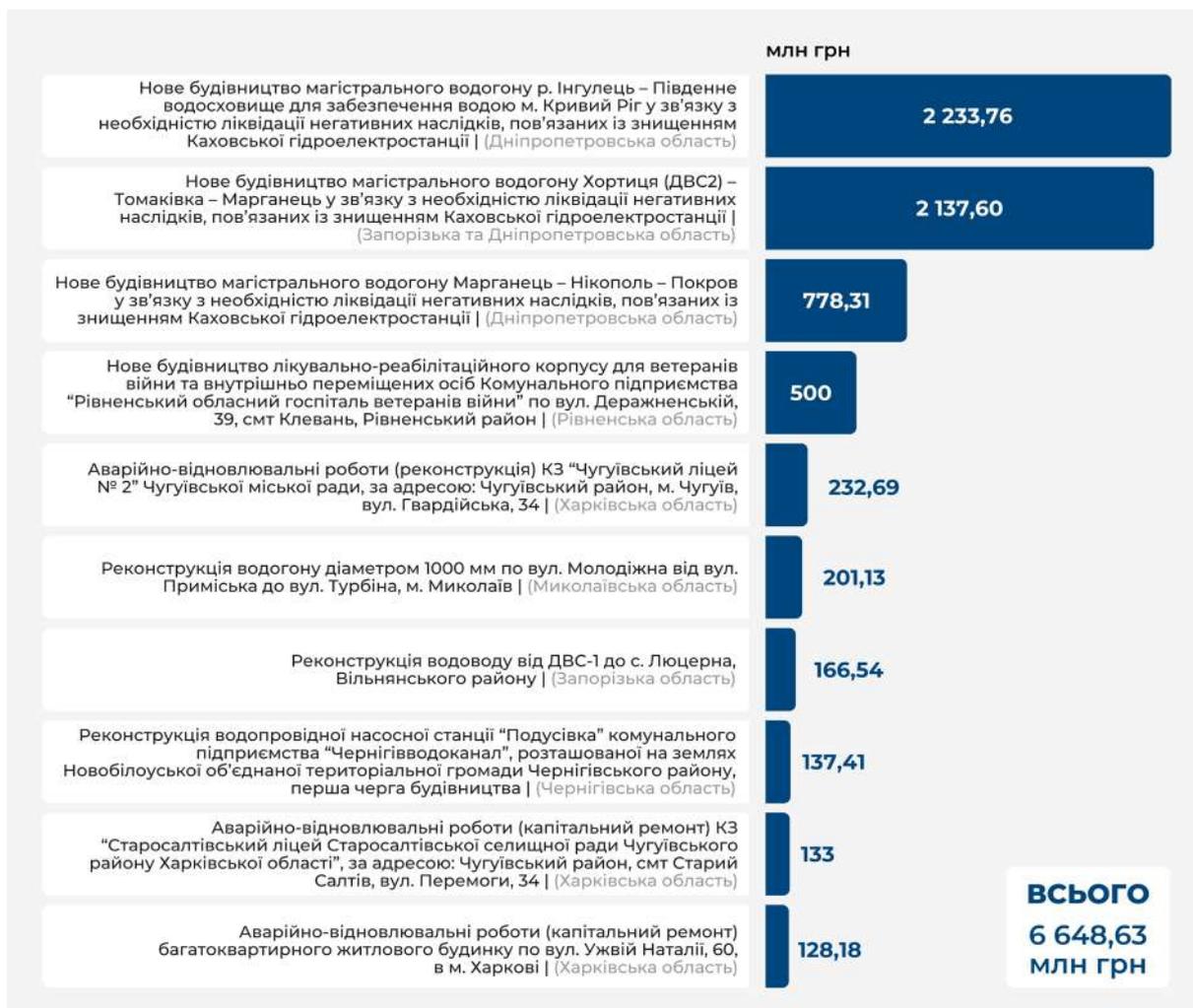

Рисунок 6. ТОП-10 об'єктів за сумою фактично витрачених коштів з Фонду

Джерело: розрахунки авторів.

Загалом у межах ТОП-10 проєктів було освоєно 6,65 млрд грн Фонду, що становить майже 57% від загальної суми використаних коштів на всі проєкти 2024 року. Щодо відповідних проєктів зазначимо наступне:

1. Основним проєктом залишається експериментальне будівництво трьох магістральних водогонів у Дніпропетровській та Запорізькій областях, що стали безпосередньою відповіддю на руйнування Каховської ГЕС. Найбільший з них – р. Інгулець – Південне водосховище для Кривого Рогу, виконаний підрядником ТОВ «Автомагістраль-Південь», отримав 2,23 млрд грн із 100% виконанням плану. Другий водогін – Хортиця (ДВС2) – Томаківка – Марганець, підрядник ТОВ «ГК «Автострада» –

також виконаний на 100% із фактичними витратами 2,13 млрд грн. Третій водогін, що будувався ТОВ «РДС», Марганець – Нікополь – Покров, з фінансуванням 778 млн грн, також завершено у повному обсязі. Така ефективність свідчить про якісне планування та вчасне виконання підрядниками робіт, що є критично важливим для забезпечення стабільного водопостачання регіонів.

2. Серед соціальних проєктів виділяється нове будівництво лікувально-реабілітаційного корпусу для ветеранів війни та ВПО у Рівненській області, підрядником якого виступило ПП «Модена». Фінансування у 500 млн грн було повністю освоєно.

3. У сфері освіти переважають відновлювальні роботи у Харківській області. Так, реконструкція КЗ «Чугуївський ліцей № 2» виконана ПП «БФ «Промтекс» на 94,1% при фактичних витратах 232,7 млн грн, а капітальний ремонт Старосалтівського ліцею, виконаний ТОВ «СБК Саргон», завершений на 98%.

4. Реконструкції водогонів і насосних станцій у Миколаївській (ТОВ «Миколаївміськбуд»), Запорізькій (ТОВ «Авангард Буд Проект») та Чернігівській (ТОВ «УТБ-Інжиніринг») областях демонструють варіативність виконання плану – від 43,4% у Чернігівській області до 87,6% у Миколаївській області. Особливо слід звернути увагу на низьке виконання у Чернігівській області, де з 316,6 млн грн було освоєно лише 137,4 млн грн.

5. Капітальний ремонт багатоквартирного будинку по вул. Ужвій Наталії, 60 у Харкові виконаний ПП «БФ «Промтекс» на 69,5% з фактичними витратами у 128,2 млн грн (виділено 184,4 млн грн).

Резюмуємо, що у 2024 році, порівняно з 2023 роком, збережено пріоритетність відновлення водогонів та водопроводів через знищення росією Каховської ГЕС. Водночас у 2024 році посилено увагу до соціальної інфраструктури – медичних та освітніх об'єктів. Хоча основні виконавці залишаються тими ж, що і у 2023 році. Зокрема:

- ТОВ «Автомагістраль-Південь» – загалом реалізовувало 5 проєктів та отримало сумарно 2,4 млрд грн, 88% яких за будівництво магістрального водогону р. Інгулець – Південне;
- ТОВ «ГК «Автострада» – загалом реалізовувало 2 проєкти та отримало сумарно 2,1 млрд грн, 97% яких – за будівництво магістрального водогону Хортиця (ДВС2) – Томаківка – Марганець.

2.5. Розподіл об'єктів за відсотком використання коштів

Після аналізу структури розподілу об'єктів за обсягами фактично використаних коштів доцільно розглянути, наскільки ефективно їх освоїли (рис. 7). Це дозволить виявити системні тенденції у виконанні проєктів та окреслити найбільш проблемні напрями реалізації.

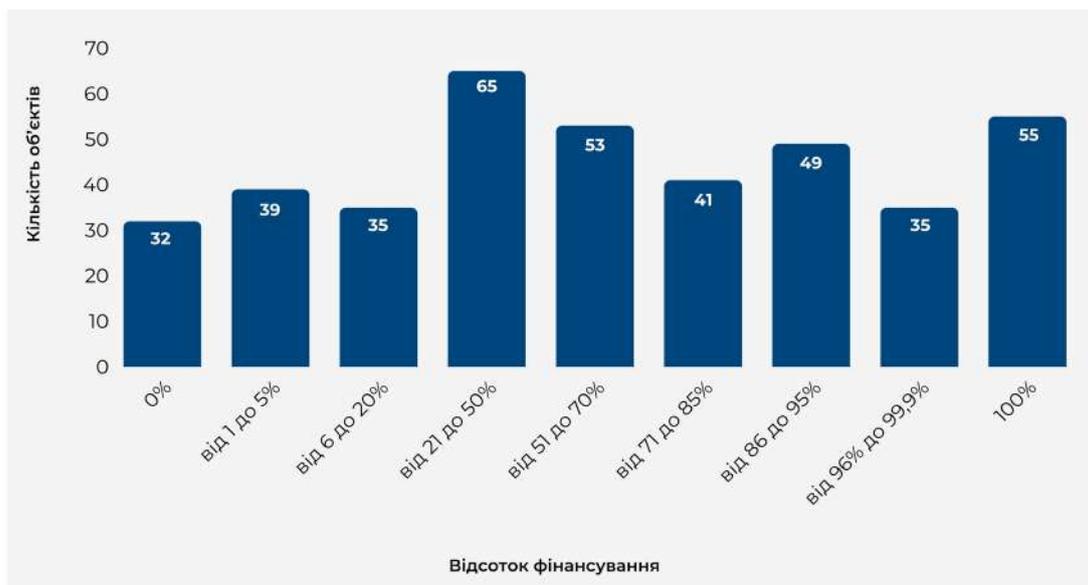

Рисунок 7. Розподіл об'єктів за відсотком використання коштів⁵²

Джерело: розрахунки авторів

Що стосується 55 об'єктів, які використали повністю виділені кошти Фонду, то фінансування було спрямоване на:

- будівництво та ремонт житлового фонду у Київській, Запорізькій, Харківській та Херсонській областях (44% об'єктів);
- будівництво споруд цивільного захисту у Рівненській та Херсонській областях (22% об'єктів);
- будівництво водогонів та водопроводів у Сумській, Дніпропетровській, Харківській та Одеській областях (майже 15% об'єктів).

Варто зазначити, що з 55 об'єктів, згаданих вище, 21 є новими, а 34 – це ті, реалізація яких розпочалася ще у 2023 році.

⁵² без врахування 32 об'єктів, що були виключені зі списку

Близькими до 100% виконання були 35 об'єктів, з яких 23 об'єкти (або 66%) зосереджені у Харківській (13 об'єктів) та Київській (10 об'єктів) областях. Зауважимо, що 78% відповідних об'єктів стосувалось ремонту багатоквартирних житлових будинків.

Разом з тим, значна кількість об'єктів (171 об'єкт або 42%) мали незадовільний рівень використання коштів (менше 50%), за 32 об'єктами (або 8%) взагалі було відсутнє фактичне використання коштів, а 65 об'єктів (або 16%) освоїли від 21 до 50% виділених коштів.

Звісно, якщо порівнювати з 2023 роком, у 2024 році спостерігається певне покращення рівня освоєння коштів: зменшилась частка об'єктів із нульовим використанням (з 22 до 8%) та загальна кількість проєктів із незадовільним рівнем виконання (з 57 до 42%). Проте понад 40% об'єктів, як і раніше, продовжують демонструвати низький рівень освоєння коштів Фонду.

Таким чином, наявність значної частки об'єктів з низьким рівнем освоєння коштів свідчить про глибші інституційні проблеми в системі реалізації відновлювальних проєктів. Недостатня керованість процесами на місцях, фрагментарність підходів до планування і слабка відповідальність виконавців формують ситуацію, за якої навіть за наявності фінансування не гарантується реальний прогрес у відбудові.

2.6. Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень

Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень показав, що за 49% проєктами (215 об'єктів) в середньому виконані 1-3 платіжних доручення. Помірний рівень фінансової активності (4-10 платіжок) – 74 об'єктів (17%), тоді як 131 об'єкт (30%) вирізняється підвищеною інтенсивністю платежів – від 11 до 50 платіжних доручень на один проєкт (рис. 8).

Крім того, рис. 8 демонструє наявність об'єктів, які характеризуються достатньо великою кількістю платіжок. Так, майже 8% досліджених платіжок виконані за 3 об'єктами, що реалізовувались за кошти Фонду, виділені у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії:

1. Капітальний ремонт багатоквартирного житлового будинку в м. Ірпені по вул. Соборна, 107 (Київська область)⁵³ – 157 платіжок на суму 49,7 млн грн, з яких 48,8 млн грн (або 98%) одержало ТОВ «ЗЖ Київ». Вказані кошти Виконавчий комітет Ірпінської міської ради перерахував

⁵³ КПКВ 3121450 – субвенція на ліквідацію наслідків збройної агресії

протягом квітня-грудня 2024 року, при цьому 22,3 млн грн за 17 платіжними дорученнями (або 45% від загальної суми) було перераховано згаданому ТОВ у грудні 2024 року.

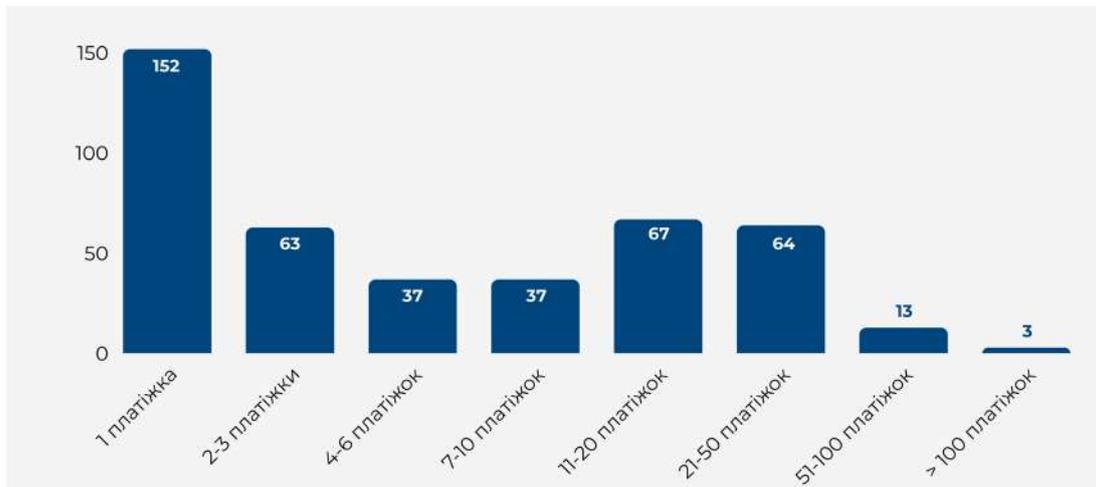

Рисунок 8. Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень

Джерело: розрахунки авторів.

2. У межах реконструкції Чугуївського ліцею № 2 (Харківська область) Департаментом капітального будівництва Харківської ОДА здійснено 113 платежів на суму 232,7 млн грн, з яких 226,5 млн грн (або 97%) за 58 платіжками отримало ПП «БФ «Промтекс». Понад третину цієї суми (37%) компанія одержала за чотири платіжками, проведеними 18 квітня, 19 листопада, 24 та 27 грудня 2024 року.

3. Капітальний ремонт адміністративної будівлі Ізюмської міської ради (Харківська область) – 112 платежів на суму 99,1 млн грн, з яких 96,6 млн грн (або 97%) за 61 платіжкою отримало, як і в попередньому об'єкті, ПП «БФ «Промтекс». Платежі здійснювались протягом квітня-грудня 2024 року без чітко виражених пікових періодів. Так виплати відбувались відносно рівномірно, хоча й варіювали за сумами: від найбільшої у 14,4 млн грн (10 квітня) до найменшої у 26 тис. грн (26 грудня).

Загалом концентрація великої кількості платіжних доручень за окремими об'єктами може стати індикатором системних дисбалансів у бюджетному процесі. Надмірна кількість транзакцій (як у випадку трьох об'єктів з понад 100 платіжками кожен) створює додаткове адміністративне навантаження, ускладнює контроль за використанням коштів і може свідчити про надмірне дроблення договорів або несистемне планування бюджетних видатків. Це може ускладнювати загальний моніторинг реалізації проєктів, знижувати прозорість витрат та вказувати на потребу в стандартизації процедур здійснення платежів у межах Фонду.

2.7. Регіональний розподіл видатків Фонду

Зважаючи на нерівномірний рівень освоєння коштів за об'єктами, важливо також проаналізувати, як видатки Фонду розподілялися у регіональному розрізі (рис. 9).

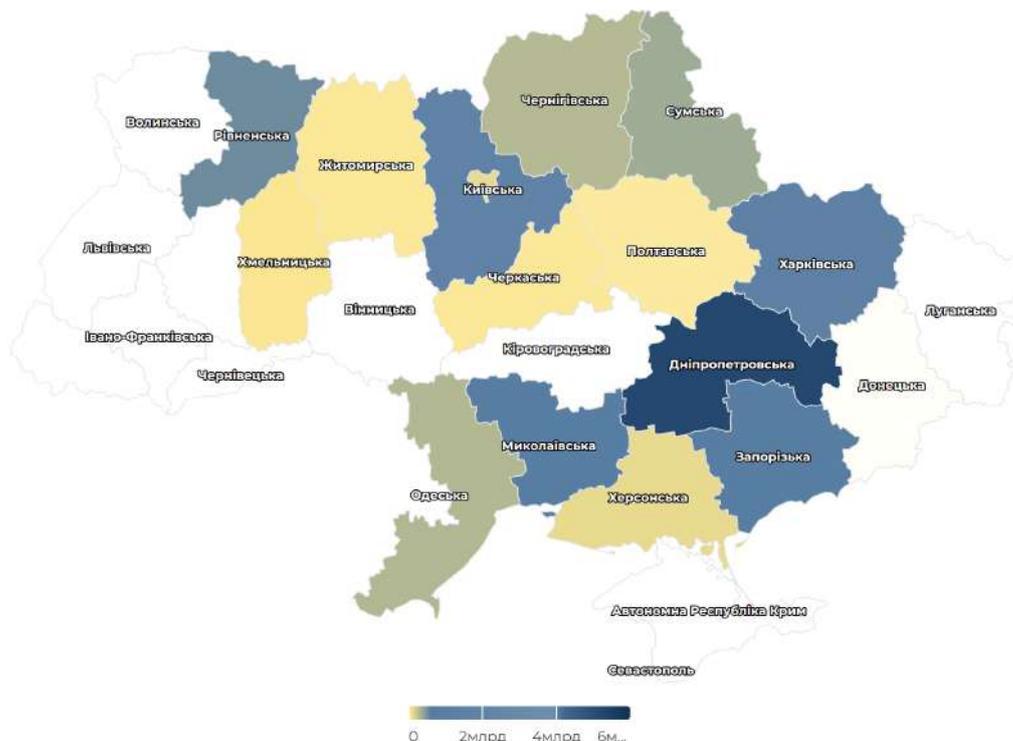

Рисунок 9. Регіональний розподіл видатків Фонду

Джерело: <https://fiscalcenter.org/liquidationfund>

У 2024 році найбільше коштів Фонду витрачено у Дніпропетровській області – 5,27 млрд грн на 8 проєктів. Як і в 2023 році, переважна частка цих коштів (5,22 млрд грн, або 99%) припала на експериментальне будівництво трьох магістральних водогонів.

27% коштів Фонду було спрямовано на: 195 об'єктів Київської області – 1,76 млрд грн (найбільше Бучанський район – майже 1,27 млрд грн) та 52 об'єкти Харківської області – 1,36 млрд грн (найбільше Харківський та Чугуївський райони – по 0,57 млрд грн на кожен).

Крім того, як і в 2023 році, у вказаних областях переважна більшість об'єктів стосувалась відновлення пошкодженого або зруйнованого

житла: у Київській області – 155 з 195 об'єктів та у Харківській області – 40 з 52 об'єктів. Таким чином, за кількістю реалізованих об'єктів на ці дві області припадає 51% від загальної кількості проєктів.

Водночас у 2024 році, як і у 2023-му, видатки з Фонду практично не здійснювалися в західних областях – Вінницькій, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Кіровоградській, а також у тимчасово окупованих Луганській області та АР Крим. До цього переліку у 2024 році додалися й Львівська, Тернопільська та Чернівецька області, які попереднього року мали по одному проєкту.

Таким чином, у 2024 році зберігається загальна географічна структура видатків Фонду, зосереджена переважно в регіонах, що безпосередньо межують із лінією фронту або зазнали значних руйнувань інфраструктури внаслідок постійних атак росії. Водночас відбулися певні зміни у розподілі проєктів: зокрема, збільшилася кількість реалізованих об'єктів у Київській, Херсонській та Чернігівській областях, що може свідчити про активізацію відбудовчих процесів.

2.8. Кількісний та вартісний розподіл коштів Фонду за сферами

Не менш важливим у межах дослідження є розгляд кількісного та вартісного розподілу об'єктів, які профінансовані за кошти Фонду за типами об'єктів (рис. 10-11 та Додаток 2). Це дасть можливість виявити пріоритетні напрями фінансування та оцінити баланс між різними видами відновлювальних ініціатив.

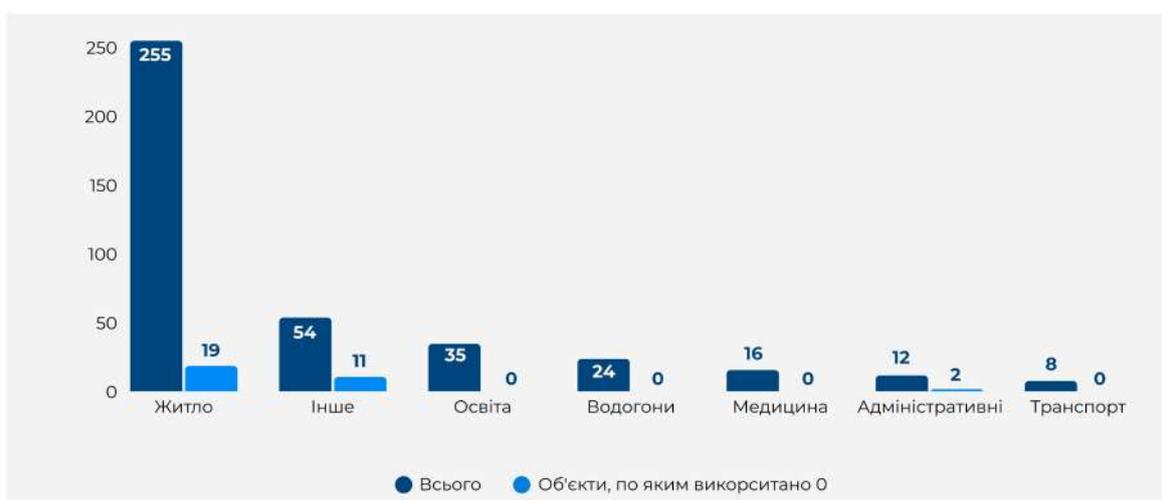

Рисунок 10. Розподіл об'єктів за типами

Джерело: розрахунки авторів.

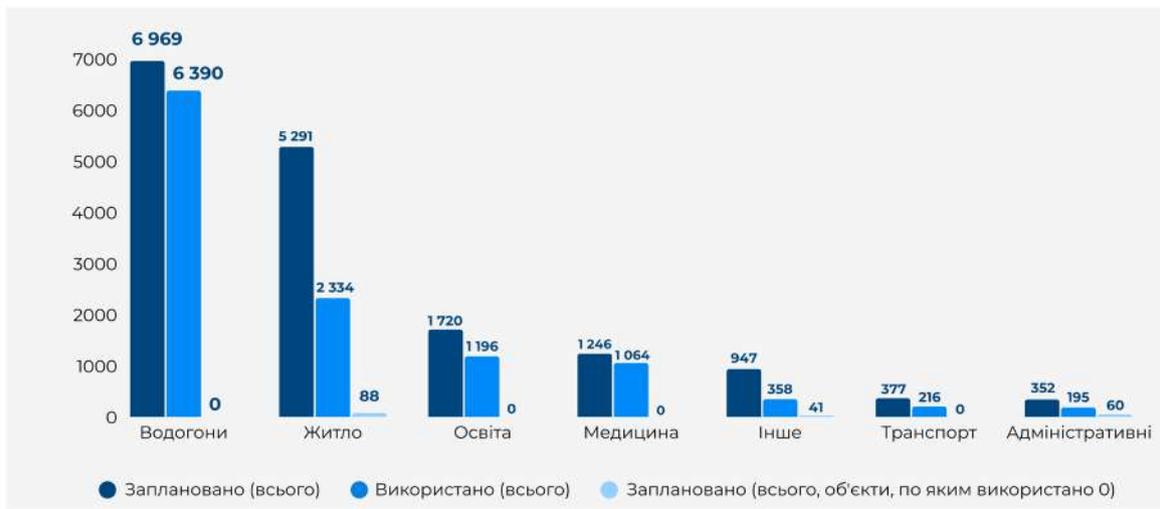

Рисунок 11. Обсяг запланованих та використаних коштів Фонду у 2024 році

Джерело: розрахунки авторів

З рис. 10 та 11 можна зробити такі висновки:

- відновлення житла залишається найбільш пріоритетною категорією за кількістю проєктів – 255⁵⁴ об'єктів або 63% від загальної кількості. За обсягом фінансування житлові проєкти поступають проєктам, що стосуються будівництва водогонів: на житло було заплановано 5,3 млрд грн, тоді як на водогони – майже 7 млрд грн. Водночас розпорядники використали тільки 44% з передбачених на це коштів (2,3 млрд грн), що є одним із найнижчих показників серед усіх визначених напрямів;
- найнижчий відсоток освоєння коштів Фонду – 38% (або 358 з 947 млн грн) продемонстрували проєкти, віднесені до категорії «інші», що стосувались переважно будівництва та ремонту захисних споруд цивільного захисту; відновлення комунальної інфраструктури та дорожньої інфраструктури в межах відбудови населених пунктів;
- найбільший обсяг фактично використаних коштів, як і в 2023 році, припадає на 24 об'єкта щодо будівництва/реконструкції водогонів та водопроводів (майже 6,4 млрд грн). При цьому рівень використання коштів - найвищий серед усіх напрямів і становить 92%, що на 4% перевищує минулорічний. Відповідне збільшення відбулось за рахунок збільшення відсотка освоєння коштів на реконструкцію водогонів та водопроводів у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – з 40 до 74%;

⁵⁴ Зокрема за бюджетними програмами 3111370 (114 об'єктів); 3121450 (104 об'єкти), 3111360 (20 об'єктів); та 7801040 (17 об'єктів).

- за усіма іншими напрямками (окрім житла і водогонів) сумарно використано 3 млрд грн, при цьому основна частина припадає на відновлення освітніх та медичних закладів – 1,2 (або 39%) та 1,1 (або 35%) млрд грн відповідно;
- нульове використання коштів продемонстрували 32 об'єкта:
 - 19 житлових об'єктів, з яких 15 об'єктів (або 79%) стосувались бюджетної програми щодо відновлення населених пунктів та відновлення/будівництва житла у Бучанському районі Київської області;
 - 11 інших об'єктів, з яких:
 - 5 об'єктів (або по 45%) зосереджено у Київській області. Проекти щодо будівництва укриття в Нових Петрівцях, реконструкції палацу культури, дорожньої мережі, мереж освітлення та благоустрою в смт Бородянка Київської області;
 - 5 об'єктів (або 45%) у Херсонській областях. Проекти щодо ремонту вулично-дорожньої мережі п'яти вулиць у селі Посад-Покровське Херсонської області;
 - 1 об'єкт у Полтавській області щодо ремонту головного корпусу Кременчуцької ТЕС;
 - 2 адміністративних об'єкта щодо ремонту будівель селищної ради, «Укрпошти» та «Укртелекому» у смт Бородянка Київської області.

Водночас з Додатку 3 видно, що:

- У межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії у 2024 році профінансовано 186 об'єктів, що становить 46% від загальної кількості, на суму 5,4 млрд грн із запланованих 7,4 млрд грн. Для порівняння, у 2023 році ця субвенція забезпечила реалізацію 86% усіх проектів, хоча обсяг фактично використаних коштів був меншим — 3,4 млрд грн із запланованих 7,1 млрд грн;
- друге місце за найбільшою сумою використаних коштів, а саме 5,2 млрд грн, посідає реалізація 3 об'єктів у межах експериментального будівництва магістральних водогонів. У 2023 році відповідна програма була лідером за обсягом освоєних коштів (майже 8,3 млрд грн) і рівнем виконання (97%);

- найнижчий рівень освоєння коштів показало відновлення об'єктів житлового та громадського призначення (24%) та відновлення населених пунктів (23%). Із 194 об'єктів, включених до цих напрямів, 134 (або 69%) стосувалися відновлення житлового фонду. Більшість об'єктів було зосереджено в Київській області – 82, з яких 80 реалізовано у Бучанському районі (71 – безпосередньо в смт Бородянка).

2.9. Динаміка обсягів та розподілу субвенції

У 2024, як і в 2023 році, зміни щодо кількості об'єктів та обсягів фінансування з Фонду здійснювались переважно у межах бюджетної програми «Реалізація проєктів з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії»⁵⁵ (рис. 12). Така зосередженість змін в межах однієї бюджетної програми може свідчити про наявність інституційної проблеми – відсутність усталеної системи бюджетного планування, що ускладнює забезпечення прозорості, послідовності та стратегічності у розподілі бюджетних ресурсів, а також підвищує ризики фрагментації відновлювальних заходів.

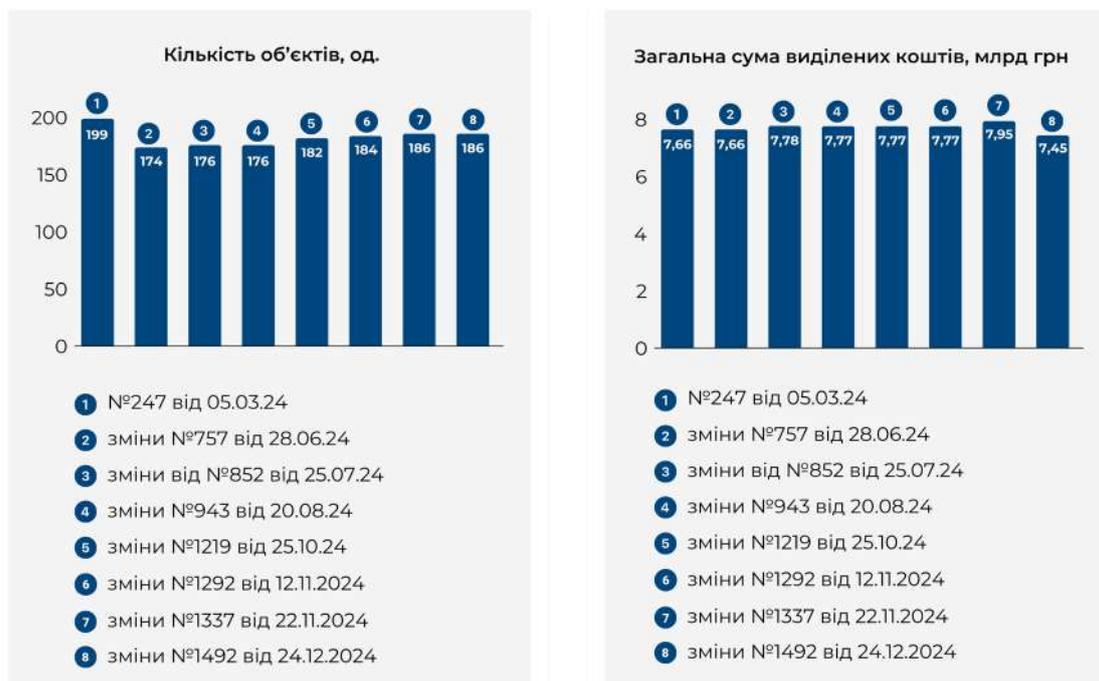

Рисунок 12. Динаміка кількості об'єктів та загальної суми виділених коштів Фонду у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії⁵⁶

Джерело: розрахунки авторів

⁵⁵ КПКВК 3121450

⁵⁶ у межах бюджетної програми 3121450 /постанова №247/. Кількість об'єктів та загальна сума виділених коштів наведені відповідно до рішень КМУ – змін до постанови №247.

Отже, у 2024 році в межах реалізації субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії за рахунок коштів Фонду постановою Уряду №247 від 05.03.2024 було затверджено виділення коштів у сумі 7,66 млрд грн для фінансування заходів із відновлення 199 об'єктів. Протягом року постанова зазнала змін, спрямованих на уточнення переліку об'єктів та оптимізацію обсягів фінансування. Загалом у 2024 році було внесено 7 змін, за результатами яких виділено 7,45 млрд грн на реалізацію 186 проєктів.

Відповідно до рішень уряду:

1. № 757 від 28.06.2024 року зменшено кількість об'єктів до 174. Відповідні зміни стосувались об'єктів Харківської області, зокрема скасовано фінансування для 28 об'єктів (капітальний ремонт 27 шкіл та ліцеїв, а також придбання спецтехніки для КП «Харківзеленбуд») та додано 3 нових об'єкта щодо капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків у м. Харкові⁵⁷. Це супроводжувалося перерозподілом коштів у обсязі 323,2 млн грн у межах незмінного загального обсягу 7,66 млрд грн.

2. № 852 від 25.07.2024 року передбачено збільшення обсягу виділених коштів до 7,78 млрд грн (+125 млн грн) у зв'язку з включенням двох нових освітянських об'єктів, а саме: реконструкція (75 млн грн)⁵⁸ та нове будівництво (50 млн грн)⁵⁹ закладів дошкільної освіти у м. Синельникове Дніпропетровської області та м. Нетішин Хмельницької області відповідно.

3. № 943 від 20.08.2024 року уточнено розподіл фінансування для окремих об'єктів: фінансування для 8 об'єктів було зменшено на 95,4 млн грн, а загальна сума зменшилась до 7,77 млрд грн. Також скасовано фінансування проєкта «Будівництво третьої черги водогону нижньої частини колишнього смт Таромське у м. Дніпрі» (11,3 млн грн) та додано новий проєкт «Капітальний ремонт житлового будинку по вул. Зестафонська, 8 з відновленням несучих конструкцій після потрапляння боєприпасів в м. Запоріжжя» (93,2 млн грн). На цьому етапі спостерігалася тенденція до періодичного коригування переліку об'єктів у зв'язку з уточненням їх фактичного технічного стану та готовності до реалізації проєктів.

⁵⁷ «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) багатоквартирного житлового будинку по вулиці Метробудівників, 6 в м. Харків»; «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) багатоквартирного житлового будинку по вул. Ужвій Наталії, 60, в м. Харкові»; «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) багатоквартирного житлового будинку по вул. Метробудівників, 40 в м. Харків».

⁵⁸ «Реконструкція комунального закладу освіти "Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №11 "Дружба" Синельниківської міської ради».

⁵⁹ «Нове будівництво закладу дошкільної освіти (ясла садок) по вул. Енергетиків, м. Нетішин Хмельницької області».

4. № 1219 від 25.10. 2024 року спрямовано на оптимізацію фінансування, зокрема, зменшено фінансування для 29 об'єктів на 387,5 млн грн та збільшено для 33 об'єктів на 245,2 млн грн. Загальна сума фінансування при цьому залишилася на рівні 7,77 млрд грн, а кількість об'єктів збільшилася до 182 за рахунок включення 6 нових об'єктів, 5 з яких стосувались капітального ремонту житлових будинків у м. Ірпені⁶⁰ та Бучі⁶¹ Київської області (загалом на суму 77,8 млн грн) та 1 об'єкт – реконструкції лікарні у м. Запоріжжя⁶² (64,5 млн грн).

5. №1292 від 12.11.2024 року передбачено чергове уточнення переліку об'єктів та обсягів їх фінансування в межах постанови №247. Згідно з аналізом внесених змін, загальна сума фінансування залишилася на рівні 7,77 млрд грн. Основним змістом змін став перерозподіл бюджетних коштів: для 8 об'єктів фінансування було зменшено на загальну суму 64,7 млн грн та додано 2 нових об'єкта щодо аварійно-відновлювальних робіт з ремонту водомереж і благоустрою біля багатоквартирних будинків у м. Дергачі Харківської області сумарно на 64,7 млн грн⁶³.

6. №1337 від 22.11.2024 року продовжено процес коригування фінансування об'єктів відновлення. Так, загальна сума бюджетних призначень за постановою №247 була збільшена з 7,77 до 7,95 млрд грн, що є найвищим показником за весь рік. Зокрема, для фінансування лікарні по вул. Перемоги, 80 у м. Запоріжжя⁶⁴ додатково виділено 60 млн грн та додано ще два нових об'єкта: реконструкція НС-2 Білянського водозабору та новий водовід до НС-3 у Донецькій області (70 млн грн)⁶⁵ та капітальний

⁶⁰ «Капітальний ремонт житлового будинку за адресою: вул. Северинівська, буд. 105-О, м. Ірпінь, Бучанського району, Київської області»; «Капітальний ремонт житлового будинку за адресою: вул. Миру, буд. 16, м. Ірпінь, Бучанського району, Київської області»; «Капітальний ремонт житлового будинку за адресою: вул. Северинівська, буд. 105-Н, м. Ірпінь, Бучанського району, Київської області».

⁶¹ «Капітальний ремонт багатоквартирного житлового будинку по вул. Бориса Гмирі, 2, м. Буча Бучанського району Київської області - заходи з усунення аварій в багатоквартирному житловому фонді»; «Капітальний ремонт багатоквартирного житлового будинку по вул. Склозаводська, 7, м. Буча Бучанського району Київської області – заходи з усунення аварій в багатоквартирному житловому фонді».

⁶² Реконструкція лікувального корпусу КНП «Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги» ЗМР (літера Е-7) по вул. Перемоги, 80 в м. Запоріжжя пошкодженого внаслідок збройної агресії.

⁶³ «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) інженерних мереж (водопостачання та каналізації) та прилеглої території багатоквартирних житлових будинків по вул. Центральна, 3; вул. Центральна, 5; вул. Центральна, 7; вул. Центральна, 9; вул. Центральна, 10; вул. Центральна, 11; вул. Центральна, 12; вул. Центральна, 13 в м. Дергачі Харківського району Харківської області»; «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) інженерних мереж водопостачання та прилеглої території багатоквартирних житлових будинків за адресою вул. Сергія Балаклицького, 1; вул. Сергія Балаклицького, 3; вул. Сергія Балаклицького, 5; вул. Сергія Балаклицького, 7; вул. Сергія Балаклицького, 14, вул. Сергія Балаклицького, 15; вул. Сергія Балаклицького, 16, вул. Сергія Балаклицького, 18, вул. Сергія Балаклицького, 19 в м. Дергачі Харківського району Харківської області».

⁶⁴ Реконструкція лікувального корпусу КНП «Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги» ЗМР (літера Е-7) по вул. Перемоги, 80 в м. Запоріжжя пошкодженого внаслідок збройної агресії.

⁶⁵ «Відновлення функціонування комплексу споруд Білянського водозабору, розташованого на території селища Біленьке Краматорської міської територіальної громади, зокрема виконання реконструкції Білянської насосної станції другого підйому та нове будівництво водоводу від неї до резервуару чистої води, розташованого на насосній станції третього підйому другого Донецького водопроводу».

ремонт житлового будинку на просп. Соборному, 44 у м. Запоріжжі (55 млн грн)⁶⁶. Отже, кількість об'єктів зросла до 186.

7. №1492 від 24.12.2024 року, фактично в останні дні бюджетного року, передбачено зменшення загального обсягу фінансування на 508,1 млн грн – до 7,45 млрд грн. Зокрема, фінансування для 46 об'єктів⁶⁷ було сумарно зменшено на 598,8 млн грн, тоді як для 16 об'єктів⁶⁸ — збільшено на 90,7 млн грн. Відповідні зміни торкнулись переважно видатків Фонду, що були спрямовані на капітальний ремонт багатоквартирних житлових будинків у Київській та Харківській областях.

Попри загальну динаміку оновлення постанови №247 від 05.03.2024 року, що засвідчила прагнення уряду до оперативного реагування на зміни щодо відновлення об'єктів за рахунок коштів Фонду, проведений аналіз дає підстави для низки критичних зауважень.

Насамперед, частота та обсяг змін (7 рішень упродовж року) можуть свідчити про відсутність достатньо обґрунтованого початкового бюджетного планування. Значна кількість проєктів були виключені або змінені вже після затвердження фінансування, що створює ризики неефективного розподілу коштів та порушення принципу стабільності бюджетного процесу.

По-друге, суттєве зменшення фінансування в кінці року (рішення №1492) – на понад 500 млн грн – свідчить про недостатню виконавчу дисципліну на рівні реалізації проєктів, а також про наявні бар'єри у використанні бюджетних коштів, зокрема в частині погоджень, тендерних процедур або проєктно-кошторисної документації. Відтермінування реалізації значної частини об'єктів, особливо у житловій сфері, негативно впливає на соціальну стабільність у постраждалих громадах.

Також аналіз засвідчив, що зміни щодо обсягу коштів, виділених з Фонду на відновлення досліджуваних об'єктів, вносились вибірково та різну кількість разів (рис. 13 та 14).

⁶⁶ «Капітальний ремонт житлового будинку по просп. Соборний, 44, в м. Запоріжжі з відновленням несучих конструкцій, пошкоджених внаслідок ракетного удару».

⁶⁷ 67% або 31 з яких стосувались відновлення багатоквартирних житлових будинків у Київській (20 проєктів на суму 228,5 млн грн) та Харківській (11 проєктів на суму 47,2 млн грн) областях.

⁶⁸ 56% або 9 з яких стосувались відновлення багатоквартирних житлових будинків у Харківській (7 проєктів на суму 58,4 млн грн) та Київській (2 проєкти на суму 6,2 млн грн) областях.

Рисунок 13. Розподіл об'єктів, залежно від кількості внесених змін в обсяг їх фінансування⁶⁹, од.

Джерело: розрахунки авторів

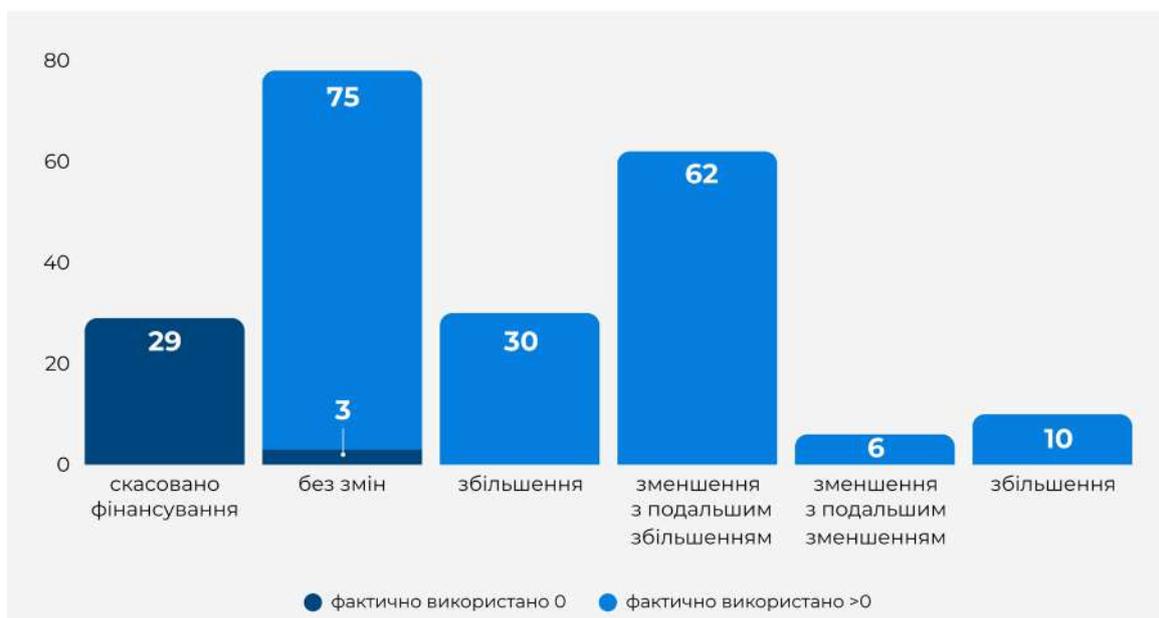

Рисунок 14. Розподіл об'єктів залежно від (1) зміни обсягу фінансування відповідно до постанови №247 та (2) фактичного використання коштів Фонду, од.

Джерело: розрахунки авторів

Рис. 12-14 показали, що у межах постанови №247 з урахуванням усіх змін:

- виділено 7,45 млрд грн на 186 об'єктів, хоча спочатку уряд запланував реалізувати 199 проєктів на загальну суму 7,66 млрд грн;
- скасовано фінансування для 29 об'єктів та додано 16 нових;

⁶⁹ без урахування 29 проєктів, для яких скасовано фінансування

- до об'єктів, для яких скасовано фінансування, належало 28 проєктів м. Харкова щодо капітального ремонту освітніх закладів та 1 проєкт у м. Дніпро щодо будівництва третьої черги водогону нижньої частини колишнього смт Таромське;
- загалом протягом 2024 року кошти виділялись на 215 об'єктів;
- для 78 об'єктів (або 42%) обсяг виділених урядом коштів з Фонду протягом 2024 року не зазнав змін;
- по 3 об'єктах фактичне використання коштів склало 0 грн:
 - Київська область: будівництво протирадіаційного укриття у с. Нові Петрівці (виділено 19,2 млн грн);
 - Полтавська область: ремонт цеху Кременчуцької ТЕЦ (виділено 6,1 млн грн); реконструкція будівлі під житло для ВПО, с. Нехвороща (виділено 0,2 млн грн).

Отже, у 2024 році виділення коштів Фонду у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії попри формальну результативність (72,6%) має структурні проблеми у стратегічному бюджетному плануванні, координації між органами влади та підзвітності, що потребують системних інституційних змін у сфері управління Фондом. Крім того, відсутність прозорої системи пріоритезації проєктів та слабка публічна комунікація змін у постановах обмежують можливість громадського контролю та посилюють недовіру до механізмів розподілу державних ресурсів.

2.10. Верифікація платіжних доручень про повернення коштів

Повернення коштів у процесі реалізації проєктів є звичним у бюджетному циклі, що виникає внаслідок змін у контрактах, коригуванні обсягів робіт, розірвання договорів або інших чинників, які зумовлюють необхідність уточнення фінансових зобов'язань. У межах дослідження здійснено верифікацію платіжних доручень, що передбачали повернення коштів на рахунки Казначейства, з метою виявлення їхньої структури, обсягів та потенційних причин.

Так, протягом 2024 року проведено 44 платіжних доручення про повернення коштів на загальну суму майже 72 млн грн, що охоплювали 32 об'єкти. Хронологічно ці операції відбувалися з квітня по грудень, однак простежити чітку динаміку чи повторюваність у часі складно, оскільки суми повернень коливалися у широкому діапазоні — від 91 грн до 34 млн грн. Це свідчить про різний масштаб об'єктів, причини повернень та контекст їхнього виникнення.

Найбільші обсяги повернень зафіксовано у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – 70,6 млн грн, що становить 98% загальної суми. Територіальний розподіл повернень демонструє концентрацію у Київській області – 22,7 млн грн, з яких 18,1 млн грн пов'язані з проєктами з відновлення житла. Водночас, 18,8 млн грн повернуті за житловими об'єктами у Київській, Харківській, Черкаській та Чернігівській областях.

На окрему увагу заслуговує повернення коштів, що стосувалися відбудови водогонів по чотирьох об'єктах, – 44,8 млн грн (62% загального обсягу повернень). Найбільше повернень здійснено за об'єктом щодо реконструкції водоводу від ДВС-1 до с. Люцерна, Вільнянського району Запорізької області – повернуто 34,7 млн грн (48% загального обсягу повернень).

Загалом, частка платіжних доручень на повернення коштів становила менш ніж 1% від усіх проаналізованих доручень. На перший погляд, така незначна частка може свідчити про відносну ефективність бюджетного планування та належну підготовку проєктів. Проте цей показник не є універсальним індикатором якості бюджетного управління, оскільки повернення коштів можуть мати різне походження – зокрема, стосуватись невикористаних авансових внесків, уточнень обсягів робіт або завершення етапів проєктів з перерозподілом залишків.

Таким чином, верифікація платіжних доручень про повернення коштів потребує комплексного підходу, що враховує не лише кількісні показники, а й контекст реалізації відповідних проєктів, їхній фактичний статус виконання та зміни, що відбувалися під час їх реалізації.

2.11. Особливості використання коштів Фонду залежно від місяця року

Аналіз помісячного використання коштів є важливою складовою комплексного дослідження ефективності освоєння видатків Фонду. Це дозволяє:

- виявити ритмічність та сезонність бюджетного виконання;
- визначити періоди активного освоєння коштів;
- ідентифікувати потенційні організаційні, процедурні або нормативні бар'єри, що впливають на темпи реалізації проєктів;

- оцінити здатність розпорядників адаптуватися до змін бюджетного планування та оперативно реагувати на зовнішні виклики.

Таким чином, детальне вивчення особливостей використання коштів Фонду залежно від місяця року дозволяє виявити характерні тенденції та слабкі місця в управлінні бюджетними коштами.

2.11.1. Помісячне використання коштів

Зосередимо свою увагу на особливостях помісячного використання коштів Фонду (рис. 15).

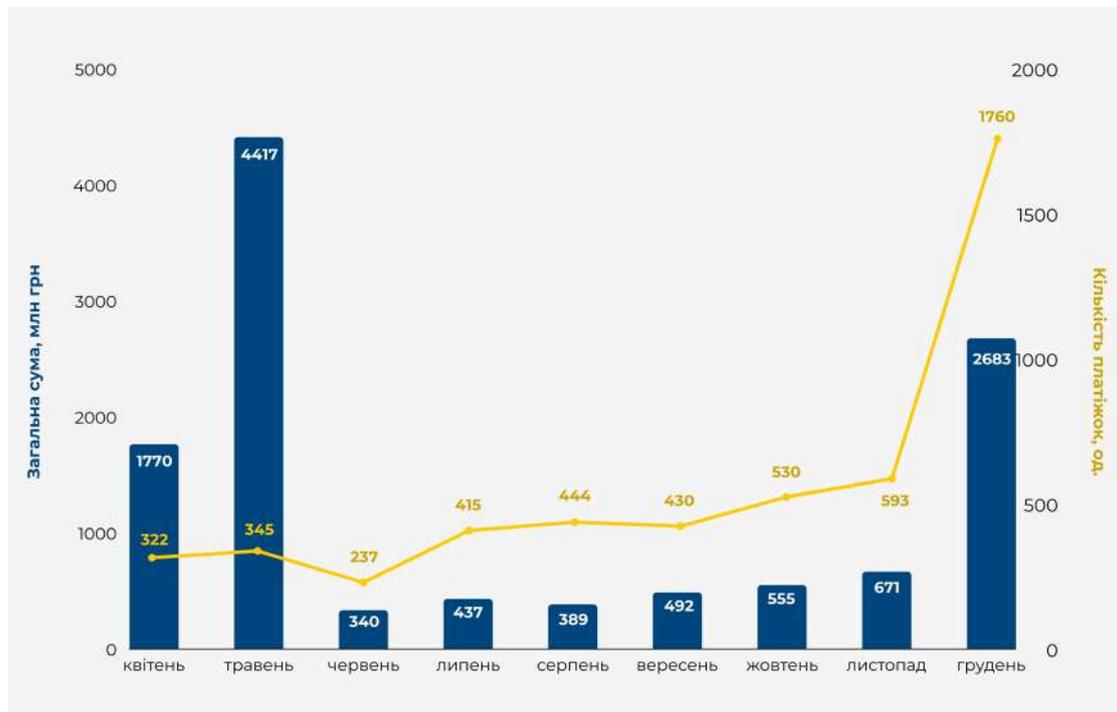

Рисунок 15. Помісячне використання коштів Фонду, млн грн

Джерело: розрахунки авторів

Так, з рис. 15 видно, що найбільше коштів з Фонду сплачено у травні (4,4 млрд грн) та грудні (2,7 млрд грн), що відповідно становить 38% та 23% загального обсягу освоєних коштів фонду. У травні 4,04 млрд грн або 92% – це кошти, які були фактично використані на будівництво та реконструкцію водогонів та водопроводів. 3,9 млрд грн з них – у межах експериментального будівництва трьох магістральних водогонів⁷⁰. Пік за кількістю платежів зафіксовано у грудні – 1760 платіжок, що втричі більше за середньомісячний показник, і свідчить про традиційне «нагромадження» транзакцій наприкінці бюджетного року.

⁷⁰ КПКВ 3111340

Найменший рівень виплат спостерігався у червні (340 млн грн або 3%) та серпні (389 млн грн або майже 4%), що може бути пов'язано із затримками у погодженні або реалізації проєктів, а також датами прийняття урядом рішень про виділення коштів з Фонду на ті чи інші напрями.

Більш детальний аналіз дає змогу простежити, у які конкретні дні року відбулося найбільше касових виплат Казначейством (рис. 16).

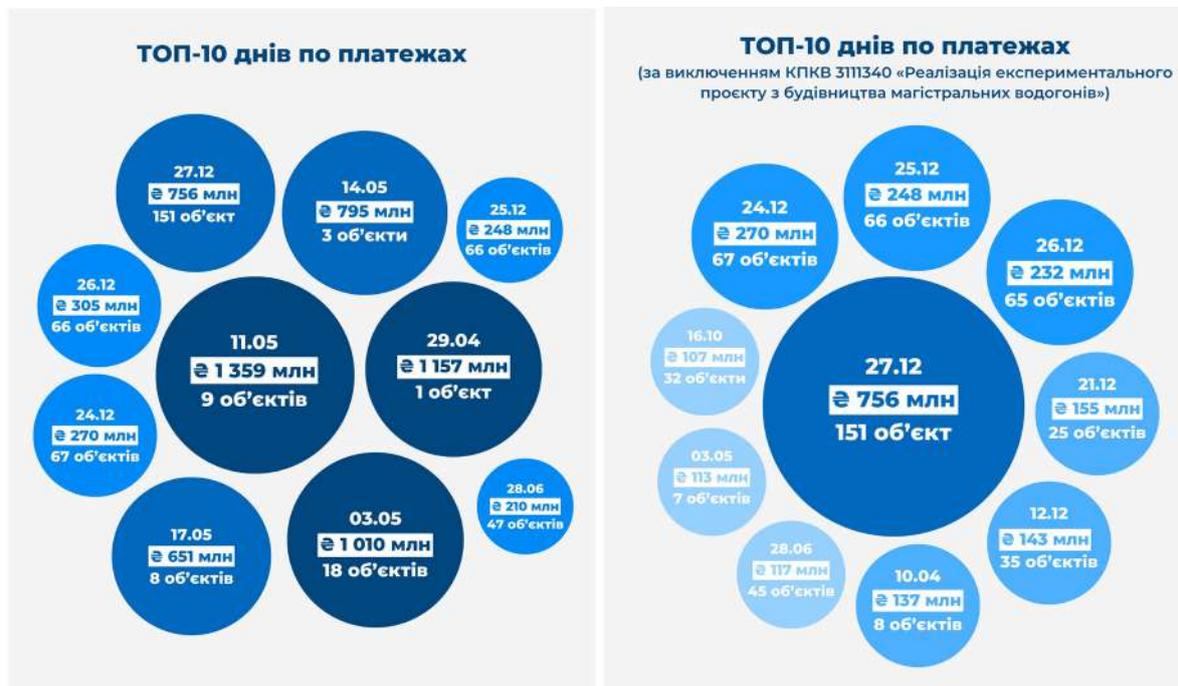

Рисунок 16. ТОП-10 днів по платежах Казначейства щодо використання коштів з Фонду

Джерело: розрахунки авторів

Так, упродовж 2024 року найбільші обсяги платежів з Фонду були здійснені в окремі дні, з переважанням грудневих дат. Загалом ТОП-10 днів за сумою проведених платежів охоплюють як пік освоєння коштів у травні, так і характерний для бюджетного циклу грудневий «сплеск».

Загалом сума цих платежів становить 6,8 млрд грн або 58% від загальної суми фактично використаних у 2024 році коштів Фонду (11,8 млн грн). Основну частку цих платежів, а саме 5,2 млрд грн або 79%, провели у межах будівництва/реконструкції водогонів та водопроводів (з них 5 млрд грн – експериментальне будівництво магістральних водогонів).

Якщо не брати до уваги платіжки, які стосуються експериментального будівництва магістральних водогонів, то 6 з 10 ТОП-днів датовані груднем –

переважно останніми днями року, на які припадає понад 73% відповідних видатків Фонду (майже 1,7 з 2,3 млрд грн). Найбільш фінансово насиченим днем стало 27 грудня, коли профінансовано 151 об'єкт на суму 756 млн грн. Далі за обсягом ідуть 24-26 та 21 грудня.

З огляду на вищенаведене, обсяги грудневих видатків Фонду, які суттєво перевищують середньомісячні показники, доцільно розглядати окремо та більш детально.

2.11.2. Використання коштів у грудні

Грудень, а особливо його останні дні, є найцікавішим періодом для аналізу фактичного використання коштів Фонду. Традиційно саме наприкінці бюджетного року спостерігається так звана «бюджетна лихоманка» – період, коли розпорядники намагаються максимально освоїти надані кошти, аби мінімізувати суми, що підлягають поверненню до державного бюджету.

Зазначимо, що згідно з регламентом роботи Казначейства (наказ № 355 від 29.11.2024)⁷¹:

- останнім днем проведення платежів клієнтів у 2024 році було 27 грудня, а для видатків на національну безпеку, оборону та заходи правового режиму воєнного стану – 30 грудня 2024 року;
- прийняття електронних документів клієнтів з системи дистанційного обслуговування «Клієнт-казначейства - Казначейство» до облікових систем АС «Є-Казна Доходи», АС «Є-Казна» здійснювалось 27 та 30 грудня 2024 року до 17:30, 28 та 29 грудня 2024 року – до 16:00;
- прийняття органами Казначейства електронних документів не здійснювалось з 31 грудня 2024 року по 01 січня 2025 року.

На рис. 17 представимо щоденний фактичний розподіл коштів Фонду у грудні 2024 року, сформований на основі групування платіжних доручень Казначейства за датами оплати.

⁷¹ <https://www.treasury.gov.ua/news/informatsiia-do-uvahy-rozporiadnykiv-oderzhuvachiv-biudzhetykh-koshtiv-ta-platnykiv-podatkov-shchodo-roboty-v-period-zavershennia-biudzhethoho-2024-roku-ta-pochatku-2025-roku>

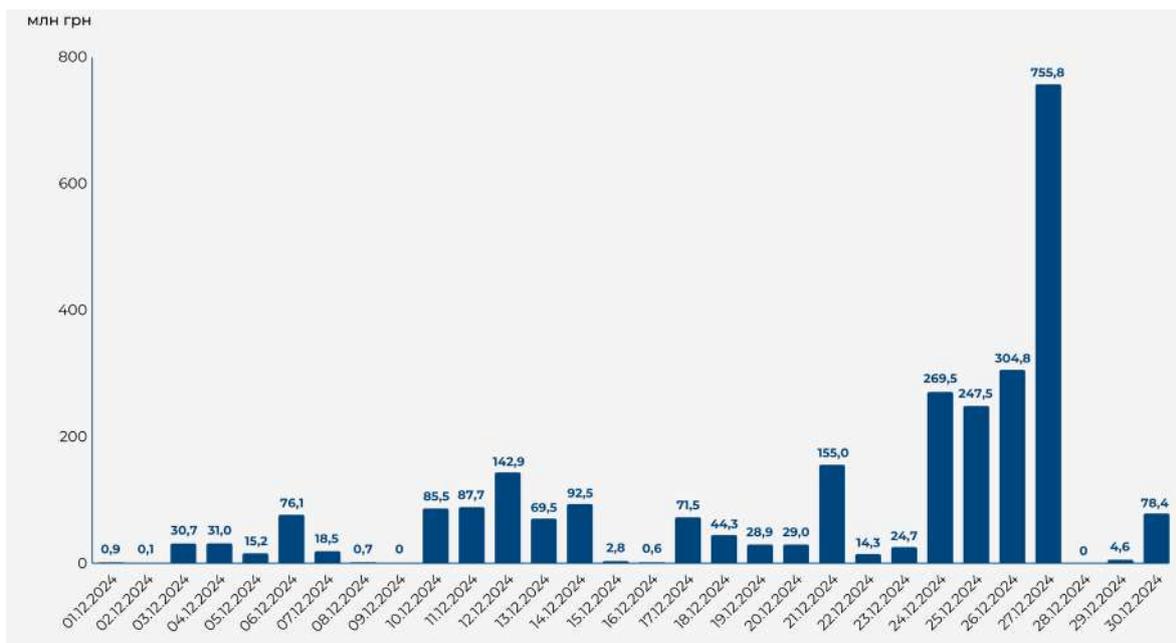

Рисунок 17. Щоденні видатки Фонду в грудні 2024 року, млн грн⁷²

Джерело: розрахунки авторів

Систематизувавши та узагальнивши дані, наведені на рис. 17, зазначимо:

- за грудень 2024 року головні розпорядники використали майже 2,7 млрд грн або 23% фактично використаних коштів Фонду;
- протягом перших трьох тижнів (з 1 по 22 грудня) Казначейство провело платежів майже на 1 млрд грн або 37% від видатків грудня;
- 1,7 млрд грн або 63% видатків у грудні з Фонду перерахували головні розпорядники протягом останнього тижня року (з 23 по 30 грудня);
- лівова частка платежів була оплачена 27 грудня – в останній день проведення платежів за видатками – майже 0,8 млрд грн або 28% видатків за місяць;
- у грудні транзакції проводились майже у всі дні за виключенням 9 грудня (понеділок) та 28 та 31 грудня (днів, коли Казначейство не мало права проводити платежі);
- 29 та 30 грудня – дні, у які за регламентом Казначейство не мало права проводити платежі, – проведено транзакції на загальну суму в 83 млн грн.

⁷² З урахуванням повернень.

Отже, грудень 2024 року, зокрема його останній тиждень, відіграв ключову роль у динаміці бюджетного освоєння коштів Фонду. Така концентрація платежів свідчить як про прагнення максимізувати річне використання коштів Фонду, так і про потенційні виклики у плануванні й координації бюджетного процесу. Додаткову увагу привертає факт здійснення платежів у дні, не передбачені регламентом роботи Казначейства, що порушує принцип строкової бюджетної дисципліни та потребує окремого аналізу (див. п. 3.5 дослідження).

2.11.3. Використання коштів 27 грудня

Серед усіх днів, у які Казначейство здійснювало платежі за проектами, профінансованими з Фонду, найвищу аналітичну значущість має 27 грудня – останній день бюджетного року, коли за регламентом Казначейства було дозволено здійснювати розрахунки у 2024 році.

Загалом 27 грудня проведено 484 платіжки по 151 об'єкту на суму 755,8 млн грн (у т.ч. 2 платіжки по поверненням на суму майже 1,6 млн грн). Переважна кількість відповідних об'єктів стосувались відновлення зруйнованого житла (101 об'єкт на суму майже 360 млн грн або 48% коштів, здійснених Казначейством 27 грудня). На другому місці – майже 20% відповідних коштів або 148 млн грн спрямували на будівництво/відновлення водогонів та водопроводів.

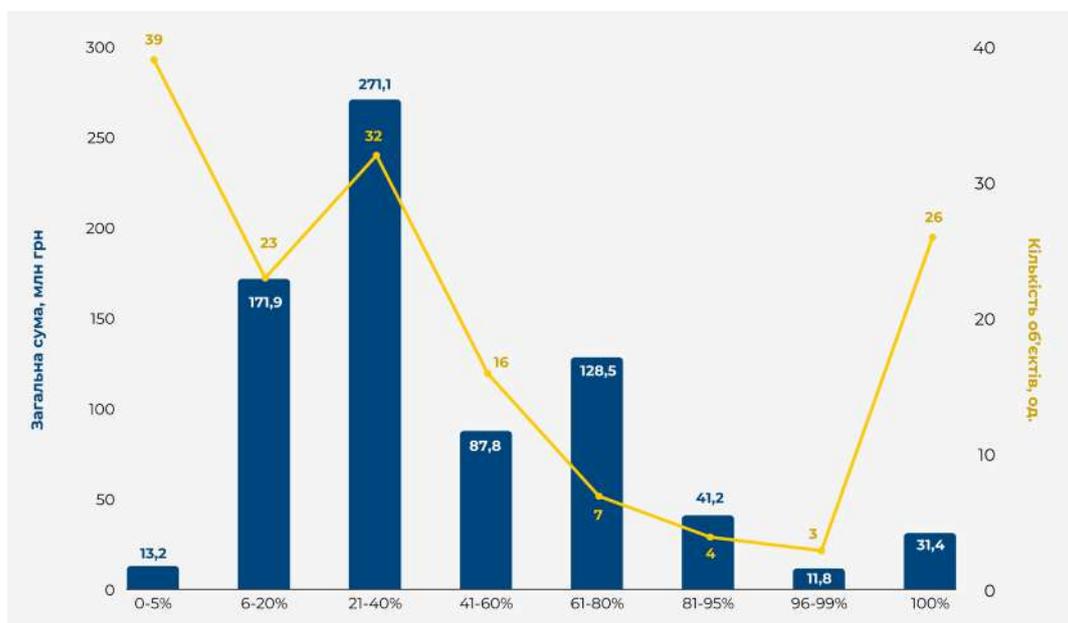

Рисунок 18. Розподіл об'єктів, залежно від частки оплати Казначейством 27 грудня⁷³

Джерело: розрахунки авторів

⁷³ Без одного об'єкта, по якому було лише повернення (відновлення будинку у с. Мила Київської області (коригування) –повернення на суму 0,98 млн грн).

Для окремих об'єктів це була 100% оплата, а для інших – певний відсоток (рис. 18).

З рис. 18 видно, що 27 грудня по 26 об'єктах була проведена 100% оплата на суму 31,4 млн грн (тобто протягом року жодних платежів не проводилось). Зокрема це відновлення:

- 21 житловий об'єкт – 87% суми або 27,31 млн грн:
 - Київська область – 6 об'єктів (4 – Бородянка, 1 – Ірпінь, 1 – Буча);
 - Харківська область – 3 об'єкта (с. Мілова, Ізюмський район);
 - Херсонська область – 12 об'єктів (с. Посад-Покровське);
- 5 інфраструктурних проєктів – 13% або 4,05 млн грн:
 - реконструкція вулично-дорожньої мережі у смт Бородянка (Київська область) на 2,75 млн грн;
 - реконструкція Бородянського палацу культури (Київська область) – 0,93 млн грн;
 - реконструкція школи під адмінбудівлю с. Ягідне (Чернігівська область) – 0,28 млн грн;
 - відновлення Білянського водозабору та будівництво водоводу (Донецька область) – 89 тис. грн;
 - будівництво укриття у смт Бородянка (Київська область) – 7 тис. грн.

Також по 3 об'єктах здійснили платежі у розмірі 96-99% виділених коштів на суму 11,8 млн грн, а по 4 об'єктах – 81-95% на суму 41,2 млн грн. Найбільше коштів, а саме 271,1 млн грн, 27 грудня спрямували на 32 об'єкти, дофінансування яких перебувало на рівні 21-40%. Трохи менше – 171,9 млн грн – на 23 об'єкти, дофінансування яких становило 6-20%.

Така ситуація вказує на те, що в кінці бюджетного року замовники будівництва та виконавці робіт роблять максимум, щоб використати виділені їм бюджетні асигнування.

Крім того, активне освоєння коштів Фонду в останній день бюджетного року може свідчити про можливі затримки у процесі казначейського

обслуговування через обмежений фінансовий ресурс, доступний у системі Казначейства на кінець бюджетного року.

З метою перевірки цієї гіпотези здійснено аналіз фактичних строків проведення платежів Казначейством. Також оцінено, наскільки затримки в платіжному циклі могли вплинути на ефективність реалізації будівельних проєктів та чи були ці затримки системним явищем або точковими винятками, пов'язаними з тимчасовими обмеженнями бюджетної ліквідності.

Тільки 7% платіжних доручень на суму майже 90 млн грн, які Казначейство оплатило 27 грудня, були проведені із затримкою у більшій ніж 3 банківських дні, а 93% на суму 667,6 млн грн – в межах 3-х банківських днів, зокрема:

- день в день (складання і оплата датовані 27.12) – 31% платежів на суму 249,7 млн грн;
- на другий день (складання – 26.12, оплата – 27.12) – 44% платежів на суму 322,8 млн грн;
- на третій день (складання – 25.12, оплата – 27.12) – 18% платежів на суму 95,1 млн грн.

Серед 51 розпорядника коштів Фонду більше половини (32 або 63% від загальної кількості) здійснювали видатки з Фонду саме 27 грудня. Платіжки на суми менше 1 млн грн подали 3 розпорядника коштів (або 9%), від 1 до 10 млн грн – 11 розпорядників коштів (або 34%); від 10 до 30 млн грн – 13 розпорядників коштів (або 41%).

Суттєву частку платежів, датованих 27 грудня (478 млн грн, або 63% від загальної суми), зосереджено на ключових замовниках (розпорядниках), серед яких:

- Департамент капітального будівництва Харківської ОДА – 147 млн грн;
- Департамент регіонального розвитку Київської ОДА – 99 млн грн;
- КП «Чернігівводоканал» – 92 млн грн;
- Департамент з благоустрою, відбудови та реконструкції Харківської міської ради – 80 млн грн;
- Департамент будівництва та архітектури Рівненської ОДА – 60 млн грн.

3. Виклики ефективного бюджетного управління коштами Фонду⁷⁴

Оцінка ефективності використання коштів Фонду потребує не лише комплексного аналізу фінансових показників, а й узгодженості у плануванні, реалізації та звітності проєктів. У цьому контексті особливу увагу слід приділити комплексу системних викликів, що безпосередньо впливають на ефективність управління коштами Фонду. Проблеми стосуються не лише бюджетного планування та аналітичної розрізненості даних, через що важко порівнювати показники у динаміці, а й низки інших факторів: множинності джерел фінансування, що ускладнює консолідацію інформації; методологічних розбіжностей у обліку платіжних операцій; невідповідності між регламентними та фактичними строками проведення платежів, особливо наприкінці бюджетного року; а також використання коштів, перерахованих на небюджетні рахунки у попередньому році. Усі ці чинники створюють ризики неефективного використання ресурсів і знижують прозорість процесів відновлення.

3.1. Проблематика бюджетного планування

Сумська область:

У 2023-2024 роках у Сумській області до переліку проєктів, що фінансувались за рахунок коштів Фонду у межах бюджетної програми 3111370, було включено лише чотири об'єкти, що стосувались: реконструкції залізничного вокзалу, привокзальної площі та центральної площі у м. Тростянець, а також ремонту автомобільної дороги загального користування державного значення Н-12 на окремих її відрізках. Формально це створює враження стабільності та послідовності у реалізації проєктів, однак детальний аналіз засвідчив існування системних проблем. Так, фактичне виконання цих проєктів у 2023 році було низьким (від 0,2% до 23,1%). У 2024 році, хоча деякі об'єкти продемонстрували суттєве зростання рівня виконання (наприклад, ремонт об'їзної дороги у межах Н-12 – 73,0%⁷⁵, реконструкція площі – 99,2%⁷⁶), по інших зберігається критично низький рівень реалізації. Зокрема, реконструкція вокзалу профінансована лише на 5,5%⁷⁷ (4,9 млн грн із запланованих 87,8 млн грн).

⁷⁴ на прикладі видатків, спрямованих на відновлення населених пунктів – КПКВ 3111370

⁷⁵ У 2023 році фактично було використано 23,1% виділених коштів (84,2 з 185,1 млн грн)

⁷⁶ У 2023 році фактично було використано 0,2% виділених коштів (7,9 з 260 млн грн)

⁷⁷ У 2023 році фактично було використано 20,2% виділених коштів (36 з 178,2 млн грн)

Крім того, слід зауважити, що загальна сума, передбачена на реалізацію цих проєктів у 2023 році, склала 663,3 млн грн, тоді як у 2024 році – 278,1 млн грн. Тобто запланований обсяг фінансування зменшено в 2,4 рази.

Такі показники засвідчують неефективність бюджетного планування, низьку виконавчу дисципліну та відсутність комплексного підходу до усунення причин системних затримок. Відтак Сумська область є прикладом ситуації, коли наявність об'єктів у планах не гарантує їх стійкої та якісної реалізації на практиці.

Харківська область

У 2024 році у межах коштів Фонду⁷⁸ у Харківській області реалізувалось 2 проєкти:

- перехідний з 2023 року – будівництво ЦНАПу в с. Циркуни (у 2023 році – профінансовано 0% із 3,15 млн грн, а у 2024 – 28,8% або 0,6 із 2,08 млн грн);
- новий – будівництво закладу дошкільної освіти в с. Циркуни, на яке передбачено 3,9 млн грн (профінансовано лише 1,05 млн грн, що становить 26,9% від запланованого обсягу).

Водночас три інші об'єкти, відібрані у 2023 році та з сумарним фінансуванням 73,3 млн грн, продемонстрували 0% фактичного виконання по кожному. Йдеться про такі важливі соціальні об'єкти як: дільнична лікарня, дитячий садок «Сонечко» та Циркунівський ліцей. У 2024 році згадані об'єкти не отримали фінансування з Фонду.

Крім того, варто зазначити, що загальний обсяг фінансування, передбачений на реалізацію проєктів у Харківській області у 2023 році у межах бюджетної програми 3111370, становив 76,44 млн грн, тоді як у 2024 році цей показник скоротився до 5,98 млн грн, тобто зменшився більш ніж у 12 разів.

⁷⁸ КПКВ 3111370

3.2. Аналітична розрізненість даних

Херсонська область

У 2023 році бюджетне фінансування здійснювалося як за окремими об'єктами, так і за узагальненими проектами без конкретної адресної деталізації, зокрема для багатоквартирних і приватних будинків. Договори на реалізацію деяких об'єктів охоплювали десятки адрес у межах одного контракту. Формальна деталізація була можлива лише через аналіз кошторисів, що входили до проектно-кошторисної документації. Проте навіть за наявності внутрішнього розподілу витрат неможливо було віднести окремі платежі до конкретних адрес, оскільки оплата проводилася в межах одного договору без розбивки сум за об'єктами.

Так, у 2023 році в облікових документах використовувались узагальнені формулювання, наприклад, «120 приватних житлових будинків», без конкретизації адрес чи індивідуалізації об'єктів. У 2024 році відбувся перехід до більш структурованого підходу: об'єкти почали фігурувати у вигляді груп адрес із конкретизованими назвами, такими як «Будівництво житлових будинків по вул. ...».

Крім того, загальні інфраструктурні формулювання, які використовувалися раніше (наприклад, «комунікації», «вулично-дорожня мережа»), у 2024 році деталізовано за видами робіт або напрямками інженерного забезпечення – електро-, водо-, газопостачання, конкретні вулиці тощо. Така зміна рівня деталізації та класифікації унеможливорює формування безперервної аналітичної лінії між бюджетними періодами, оскільки відсутня методологічна відповідність між об'єктами різних років. У результаті це створює бар'єри для порівняльного аналізу, моніторингу та оцінки ефективності реалізації відповідних об'єктів відновлення.

Загалом у 2023 році в межах бюджетної програми 3111370 на відновлення у Херсонській області було передбачено 646,6 млн грн, а у 2024 році – 819,3 млн грн. Кошти спрямовано на реалізацію інфраструктурних проєктів у межах одного населеного пункту – села Посад-Покровське.

Чернігівська область

У 2024 році було переглянуто підхід до розроблення проєкту: він охоплював групи будівель. Незважаючи на це, зіставлення даних між роками залишається методологічно ускладненим, адже потребує штучного об'єднання або поділу об'єктів, що знижує точність фінансово-аналітичного аналізу. З метою мінімізації цієї проблеми, у базі даних було

запроваджено спеціальне поле, яке дозволяє позначати пов'язані між собою об'єкти за 2023-2024 роки. Водночас розподіл фактичних витрат за окремими адресами залишається технічно неможливим, що ускладнює як верифікацію, так і прозору оцінку ефективності бюджетних рішень.

Загалом у 2023 році в межах бюджетної програми 3111370 на відновлення у Чернігівській області було передбачено 188 млн грн, а в 2024 році сума зросла до 238,1 млн грн. Відповідні кошти у 2023-2024 роках спрямовано виключно на одне село – Ягідне. Окремі об'єкти демонструють високу динаміку реалізації – наприклад, дорожні роботи (профінансовано понад 83%), тоді як будівництво та ремонт житлових будинків має нульовий або низький рівень виконання.

Київська область

Серед усіх регіонів Київська область вирізняється найвищою складністю для аналізу даних. Причиною цього є зміни в структурі органів, які розпоряджаються бюджетними коштами, а також відсутність єдиної системи опису й класифікації об'єктів у 2023–2024 роках.

Зокрема, у 2023 році функції розпорядника виконувала виключно Служба відновлення, тоді як у 2024 році до освоєння бюджетних коштів було залучено одночасно Службу відновлення (далі – СВ) та Департамент регіонального розвитку Київської обласної державної адміністрації (далі – ДРР КОДА). Такий подвійний адміністративний розподіл призвів до того, що за окремими об'єктами кошти надходили від обох інституцій паралельно, при цьому назви проєктів часто залишались ідентичними. Спроби встановити принципи або логіку розподілу повноважень та об'єктів між цими структурами не дали результату, що свідчить про відсутність належного управлінського узгодження.

Щоб мінімізувати плутанину під час аналітичної обробки даних, було вирішено застосувати умовні ідентифікатори: до назв об'єктів 2024 року вручну додано позначки «СВ» або «ДРР КОДА», а для проєктів 2023 року — «СВ». Це дозволило частково ідентифікувати об'єкти, проте значна частина залишилася поза порівняльним аналізом, що не дозволяє простежити динаміку реалізації. Додаткову методологічну проблему становить трансформація формату подання: узагальнені категорії як «багатоквартирні будинки» у 2024 році були замінені на індивідуалізовані об'єкти з точними адресами.

Загалом у 2023 році в межах бюджетної програми 3111370 на відновлення Київської області було передбачено 1 775,8 млн грн (з яких 84% або

1 500 млн грн - на відбудову 29 будинків), а у 2024 році – 884,7 млн грн. Усі кошти були спрямовані на реалізацію проєктів у межах одного населеного пункту – Бородянка Бучанського району. У 2023 році фінансувалося 9 об'єктів (переважно ремонт адміністративних будівель та комплексний об'єкт по відбудові 29 будинків), тоді як у 2024 році – вже 88, з яких 6 є перехідними з попереднього року (у т.ч. 4 проєкти щодо відбудови адміністративних будівель), а 72 стосуються відбудови житлової інфраструктури, зокрема капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків.

Отже, аналіз реалізації видатків Фонду у 2023-2024 роках виявив системні методологічні та управлінські проблеми, що суттєво обмежують можливість здійснення повноцінного фінансового аналізу. Незважаючи на задекларовані цілі відновлення, практична реалізація програм демонструє глибоку фрагментованість і відсутність уніфікованого підходу до опису та класифікації об'єктів.

Відсутність сталої структури даних, інституційна нестабільність розпорядників, розбіжності у ступені деталізації та підходах до планування між бюджетними роками створюють аналітичну розірваність. Формально задекларовані об'єкти часто не мають під собою реального виконання, а повторне включення незавершених ініціатив створює ілюзію системності. У низці випадків фінансування залишалося на низькому або навіть нульовому рівні, що свідчить не лише проблематику бюджетного планування, а і про відсутність механізмів відповідальності за неосвоєні кошти.

Особливої уваги заслуговує трансформація підходів до опису об'єктів між 2023 і 2024 роками – від узагальнених формулювань до деталізованих переліків адрес і видів робіт. Така зміна методики, хоч і формально підвищує прозорість, фактично унеможлиблює коректне зіставлення даних у динаміці, знижує аналітичну сталість та підриває цілісність звітності. У ряді випадків (зокрема в Київській та Чернігівській областях) аналітична обробка вимагає ручної ідентифікації об'єктів.

У підсумку, виявлена ситуація сигналізує про критичну потребу у впровадженні єдиної методології опису та супроводу об'єктів, стандартизації інформаційних підходів між роками, а також посиленні відповідальності розпорядників за реальні результати виконання. Без вирішення цих проблем подальше фінансування відновлення залишатиметься вразливим до неефективності, формалізму та репутаційних ризиків для державної політики постконфліктного відновлення.

3.3. Множинність джерел фінансування

Одним із ключових викликів ефективного бюджетного управління коштами Фонду у 2024 році стало інтегрування об'єктів, раніше профінансованих у межах інших програм, до новоствореної бюджетної програми щодо відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області⁷⁹. Усі 18 об'єктів, які отримали фінансування з Фонду, водночас виявилися об'єктами, що раніше входили до переліку ініціативи United24⁸⁰.

Такий перехід підтверджує тяглість проєктів і водночас висвітлює низку критичних управлінських проблем, пов'язаних із:

- дублюванням фінансування;
- відсутністю уніфікованої системи відстеження коштів за об'єктами;
- фрагментованістю підходів до обліку витрат у межах державного та місцевого бюджетів.

Крім того, аналіз показав, що згадані 18 об'єктів Київської області з Фонду отримали фінансування лише у 2024 році. Але у 2022-2023 роках їх реалізація здійснювалась за рахунок інших джерел^{81,82}:

- державний бюджет:
 - відновлення зруйнованого майна та інфраструктури (за рахунок коштів United24)⁸³;
 - першочергові заходи з ліквідації наслідків бойових дій⁸⁴;

⁷⁹ КПКВ 7801040

⁸⁰ глобальна ініціатива, започаткована Президентом України з метою збору коштів на підтримку України у відповідь на російське вторгнення.

⁸¹ <https://fiscalcenter.org/kyivregion>

⁸² <https://fiscalcenter.org/news/kyiv-region-renovation-data/>

⁸³ КПКВ 7801020

⁸⁴ КПКВ 7801700

- субвенція на забезпечення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану (зокрема, закупівля товарів, робіт і послуг, платник – АТ «Укрзалізниця»)⁸⁵;
- місцевий бюджет:
 - експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду⁸⁶;
 - заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха⁸⁷;
 - інші заходи за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету⁸⁸.

Протягом 2022-2023 років низка об'єктів Київської області одночасно отримувала фінансування з різних джерел, що значно ускладнює оцінку результативності проєктів, створює ризики дублювання видатків і нівелює принцип прозорості бюджетного управління.

Ілюстративним прикладом є капітальний ремонт будинку за адресою вул. Семашка, 2 у смт Бородянка: у 2022-2023 роках на проєкт спрямували 22,8 млн грн (92 % з United24), а у 2024 році запланували ще 1,2 млн грн із Фонду. Проте фактичне освоєння коштів у 2024 році становило нуль, що ставить під сумнів логіку і послідовність бюджетного планування.

Аналогічна ситуація простежується й по трьох інших проєктах, що передбачали капітальний ремонт житлових будинків: по вул. Рекунова, 1 та Проскурівська, 11 (смт Гостомель), вул. Центральна, 367А (смт Бородянка), де також кошти Фонду у 2024 року не було освоєно.

Отже, множинність джерел фінансування без єдиної централізованої системи обліку та контролю – не ознака гнучкості, а індикатор системної дезінтеграції. Наявність одночасних витрат з різних бюджетів без належного контролю не лише створює ризики нецільового використання коштів, а й загрожує самій довірі до процесів відновлення. У цьому контексті критично необхідна централізована система обліку, моніторингу та аудиту витрат, що дозволить унеможливити дублювання, забезпечити цільове використання бюджетних ресурсів і сформулювати реальну прозорість у розподілі цих коштів.

⁸⁵ КПКВ 3121150 – кошти виділяться з резервного фонду відповідно до постанови Уряду від 03.05.2022 № 528. При цьому субвенція використовувалась відповідно до тристоронніх договорів, укладених на виконання постанови Уряду №185, для закупівель товарів, робіт і послуг з оплатою через АТ «Укрзалізниця» та замовленням з боку обласних і Київської міської військових адміністрацій.

⁸⁶ КПКВ 6011

⁸⁷ КПКВ 8110

⁸⁸ КПКВ 8775

Крім того, відзначимо, що у 2023 році відбудова багатоповерхових житлових будинків Київської області фінансувалася виключно у межах загальних бюджетних програм Фонду і не передбачала виділення окремої бюджетної програми для області. У 2024 році ситуація змінилася – саме для Київської області була створена спеціальна бюджетна програма. Такий крок виглядає як виняткове виділення одного регіону з-поміж інших постраждалих областей. Отже, виникає питання про прозорість критеріїв відбору, адже подібна практика може закласти підґрунтя для нерівного доступу регіонів до ресурсів, посилення політичної вибірковості у фінансуванні та фрагментації загальної політики відновлення.

3.4. Методологічні розбіжності обліку платежів

Одним із малопомітних, проте системно значущих викликів ефективного управління коштами Фонду, є невідповідність між окремими джерелами фінансової інформації, яка виникає через відмінності у підходах до обліку, методах звітності та особливостях класифікації операцій. Яскравим прикладом є ситуація, коли повернення бюджетних коштів не відображається у звітності Казначейства як зменшення касових видатків, а обліковується як дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів.

Один з таких випадків – об'єкти громадського призначення⁸⁹. Під час верифікації даних виявлені розбіжності між офіційною звітністю Казначейства та даними з Єдиного вебпорталу використання публічних коштів⁹⁰. Незначні, на перший погляд, розбіжності в цифрах можуть вказувати на глибші системні особливості бюджетного обліку, що потребують врахування під час верифікації даних та прийняття управлінських рішень.

Так, за даними звітності Казначейства, касові видатки за відповідною бюджетною програмою становили 360,94 млн грн. Результати верифікації за платіжками засвідчили загальну суму у 361,05 млн грн, що на 110,7 тис. грн перевищує офіційно зафіксований обсяг касових видатків.

З метою уточнення даних Fiscal Center направив запити до регіональних Служб відновлення у п'яти областях (Київська, Чернігівська, Сумська, Запорізька та Одеська). Служба відновлення у Сумській області підтвердила два повернення на загальну суму 110,74 тис. грн, що, здавалося, повністю пояснювало виявлену невідповідність.

⁸⁹ Реалізовані за кошти Фонду у межах бюджетної програми 3111360 «Будівництво та відновлення об'єктів інфраструктури, житлового та громадського призначення, громадських будинків та споруд»

⁹⁰ <https://spending.gov.ua/>

Проте згодом Служба відновлення у Київській області надала інформацію про додаткове повернення бюджетних коштів на суму 203,35 тис. грн, яка не була врахована у звітності Казначейства, що, своєю чергою, змінило характер розбіжності – фактична сума платіжок виявилась меншою, ніж у звітності на відповідну суму, і становила 360,74 млн грн.

Подальші консультації з виконавцями показали, що повернення в Київській області обліковується як дебіторська заборгованість, що і стало причиною її неврахування у звітності Казначейства.

На законодавчому рівні подібна ситуація пояснюється положеннями про різну методологію обліку платіжних операцій та визначенням дебіторської заборгованості. Так, дебіторська заборгованість – сума заборгованості інших осіб перед бюджетною установою, що виникає внаслідок авансування, переоплат, помилковочи надмірно перерахованих коштів⁹¹.

У випадку повернення бюджетних коштів унаслідок невикористання або помилкового перерахування, установа відображає відповідну суму на рахунках дебіторської заборгованості (рахунки класу 13 «Розрахунки з дебіторами»), аж до фактичного повернення коштів у бюджет⁹².

Звітність Казначейства ведеться за касовим методом обліку⁹³. Тому звіт про виконання кошторису складається за касовим методом, тобто з урахуванням лише фактичних платежів. Дебіторська заборгованість не включається до звіту про касові видатки⁹⁴.

Відповідна ситуація демонструє, що звірка лише зі звітністю Казначейства не завжди є достатньою. Окремі операції (зокрема, повернення, дебіторська заборгованість тощо) можуть бути відображені інакше або взагалі не враховуватись в цих звітах. Тому для якісної верифікації даних необхідна комбінація джерел (звітність, платіжки, відповіді від розпорядників, уточнення у виконавців), а також розуміння особливостей обліку та звітності фінансових операцій.

⁹¹ Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну №1207 від 28.12.2009

⁹² Наказ Мінфіну №818 від 08.09.2017 «Про затвердження Порядку ведення бухгалтерського обліку в державному секторі»

⁹³ Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за видатками (постанова КМУ №228 від 25.04.2002)

⁹⁴ Наказ Мінфіну №44 від 24.01.2012 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів»

3.5. Невідповідність регламентних та фактичних строків проведення платежів у грудні

Не менш важливим викликом ефективного бюджетного управління коштами Фонду наприкінці 2024 року стала розбіжність між визначеними регламентом роботи Казначейства строками проведення платежів та фактичною датою їх здійснення. Попри встановлений останній день платежів – 27 грудня (за винятком видатків на національну безпеку та оборону), Казначейство здійснювало оплату платіжних доручень 29 та 30 грудня. Аналіз платіжок за проєктами, що фінансувалися з Фонду, показав, що за ці два дні було проведено 61 платіжку на суму 83 млн грн, з яких:

- 59 платіжок на суму 87 млн грн за 27 об'єктами, зокрема 58 платіжок було проведено 30 грудня і лише одна – 29 грудня 2024 року:
 - 51 платіжка – видатки на відновлення житлового фонду, з яких 71% (36 платіжок) подані Службою відновлення у Київській області;
 - 67% видатків (або 58 млн грн) припало на 4 об'єкта по відновленню житлового фонду, зокрема, у Київській області (м. Вишгород та м. Ірпінь) – 3 об'єкта на суму 44,5 млн грн та Черкаській області (м. Умань) – 1 об'єкт на суму 13,5 млн грн.
 - 19 об'єктів (або 70%) зосереджено у Київській області (розпорядник – Служба відновлення у Київській області);
 - по 11 об'єктах (або 41%) було проведено по одній платіжці, по усіх інших – від 2 до 5 платіжок;
 - найбільше платіжок здійснено у межах проєкту з ремонту багатоквартирного будинку по вул. Михайла Грушевського, 1 у м. Вишгород – 5 платіжок на загальну суму 17,9 млн грн (1 авансовий платіж; 2 – відрахування на утримання служби замовника; 2 – оплата ТОВ за капітальний ремонт будинку).
- 2 платіжки по поверненнях на суму 4 млн грн за 2 об'єктами щодо відбудови будинків у Черкаській та Київській областях.

Крім того, аналіз дат складання платіжних доручень, оплачених Казначейством 29 та 30 грудня, засвідчив, що більшість з них були подані розпорядниками вже після завершення регламентного строку проведення платежів. Зокрема, з 59 платіжок, що були фактично проведені у ці дні, лише 17 були датовані 26-27 грудня, тобто в межах допустимого терміну. Натомість 42 платіжки (або 71% від загальної кількості) мали дати складання 28 або 30 грудня, що формально виходить за межі визначеного графіка завершення бюджетного періоду.

Деталізований аналіз транзакцій за 29 та 30 грудня 2024 року в межах фінансування проєктів Фонду засвідчив наявність розбіжностей не лише між регламентними та фактичними строками проведення платежів, а й між характером транзакцій (табл. 4).

Таблиця 4

Групи платежів, здійснених Казначейством 29-30 грудня 2024 року
(за характером транзакції)

Характер транзакції	Сума, млн грн	К-сть, од.	Розпорядники (замовники)	Призначення платежу
Зовнішні платежі підрядникам (21 ТОВ) на рахунки в банках	71,4	42	Служба відновлення у Київській області	18 платежів – технічний нагляд за об'єктом, решта – за виконання робіт, капітальний ремонт
			Служба відновлення у Сумській області	
			Служба відновлення у Херсонській області	
			Державне підприємство «Місцеві дороги Запорізької області»	
Департамент будівництва Черкаської ОДА				
Аванси підрядникам на рахунки в Казначействі	14,9	3	Служба відновлення у Київській області	Авансові платежі по відбудові двох житлових будинків та будівництві дитячого садка
			Служба відновлення у Сумській області	
			Управління капітального будівництва виконавчого комітету Нетішинської міської ради	
Платежі Служби відновлення на свої рахунки в банках	0,5	8	Служба відновлення у Київській області	Відрахування на утримання служби замовника
Внутрішні транзакції між рахунками Казначейства	0,3	6	Департамент регіонального розвитку Київської ОДА	Технічний нагляд за об'єктом
			Департамент будівництва Черкаської ОДА	

Джерело: складено авторами.

Відтак ідентифіковані чотири групи платежів:

- 1.** Внутрішні транзакції між рахунками Казначейства (наприклад, Служба відновлення перерахувала кошти з одного свого рахунку на інший за технічний нагляд за об'єктом), що здійснювалися у дозволений термін, – до 30 грудня включно. Такі операції, як передбачено нормативно, не підлягають обмеженням щодо завершення бюджетного року і тому не розглядались як предмет можливого порушення.
- 2.** Платежі з рахунків Служби відновлення на власні рахунки в комерційних банках (зокрема, у ПриватБанку) на утримання служби замовника. Формально це не є внутрішніми транзакціями Казначейства, і такі операції не можуть бути ототоженені з внутрішніми платежами, тому можуть вказувати на потенційне порушення регламенту здійснення Казначейством відповідних платежів.
- 3.** Платежі на користь підрядних організацій, зокрема ТОВ, на рахунки різних банків. Це класичні зовнішні платежі, що були здійснені 30 грудня, попри обмеження кінцевого терміну проведення. Саме такі платежі Казначейство чітко обмежує у часі відповідно до регламенту роботи.
- 4.** Авансові платежі на користь підрядних організацій, зокрема, ТОВ, на рахунки у Казначействі. Незважаючи на характер цих платежів та з огляду на ризики неефективного авансування наприкінці звітної періоду, такі операції мають бути предметом підвищеної уваги.

3.6. Використання коштів, перерахованих на небюджетні рахунки у 2023 році

Однією з прихованих, проте системних проблем бюджетного управління коштами Фонду, є практика перерахування коштів на небюджетні рахунки розпорядників наприкінці бюджетного періоду. Така практика дозволяє формально досягати високих показників касових видатків у звітності, хоча фактичне виконання заходів або не відбувається взагалі, або переноситься на наступний рік. Ця проблема виявлена під час аналізу реалізації бюджетних програм, пов'язаних з ліквідацією наслідків збройної агресії, зокрема, відновленням житла, зруйнованого внаслідок підриву Каховської ГЕС у 2023 році.

Так, у 2023 році частина видатків за окремими бюджетними програмами була відображена у звітності Казначейства як касові (фактично

використані) видатки, але у дійсності ці кошти не були спрямовані безпосередньо на досягнення задекларованих цілей. Замість цього вони були перераховані на небюджетні рахунки ОВА, що формально завершувало рік із «освоєними» коштами, хоча фактична реалізація не була забезпечена.

Прикладами таких операцій стали:

- Миколаївська ОВА – 24,3 млн грн за бюджетною програмою «Відновлення об'єктів нерухомого майна житлового призначення, пошкоджених/знищених внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС»⁹⁵ перераховано на небюджетний рахунок 27 грудня 2023 року.
- Херсонська ОВА – аналогічно, 18,9 млн грн за бюджетною програмою «Відновлення об'єктів нерухомого майна житлового призначення пошкоджених/знищених внаслідок підриву греблі Каховської гідроелектростанції в результаті збройної агресії російської федерації, та надання компенсації за такі об'єкти»⁹⁶ перераховано на небюджетний рахунок 25 грудня 2023 року.

З метою з'ясування фактичного використання відповідних коштів, Fiscal Center ініціював офіційні запити до Миколаївської та Херсонської ОВА.

У відповідь на запит Миколаївська ОВА повідомила, що після внесення змін до Порядку використання коштів Фонду (постанови уряду від 16.06.2023 № 609) у 2024 році було оновлено перелік отримувачів компенсацій. Загалом виплати проведено 74 особам на загальну суму 23,4 млн грн, а невикористаний залишок у розмірі 868,2 тис. грн повернутий до загального фонду державного бюджету. Таким чином, формальне освоєння 2023 року було реалізоване у 2024 році після внесення змін у механізм використання коштів.

Згідно з відповіддю Херсонської ОВА, станом на 01.01.2025 року на вказану вище ціль фактично використано 18,9 млн грн, що дорівнює обсягу коштів, перерахованому на небюджетний рахунок у грудні 2023 року. Компенсацію отримали 69 заявників. Таким чином, Херсонська ОВА також здійснила реальне освоєння коштів у наступному бюджетному періоді, хоча воно було відображено у Казначейській звітності за 2023 рік.

⁹⁵ КПКВ 7841020

⁹⁶ КПКВ 7911020

Переконані, що такі дії створюють викривлене уявлення про рівень освоєння коштів та суперечать принципу прозорості й підзвітності використання публічних фінансів. Крім того, відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, кошти, не використані у межах бюджетного року, мають враховуватися у звітності як залишки на рахунках спеціального фонду на початок наступного року. Перерахування ж на небюджетні рахунки виводить ці кошти з-під обліку Казначейства, що істотно ускладнює їх подальше відстеження.

Більше того, формальна наявність касових видатків у звітності не гарантує реального виконання заходів у відповідний бюджетний період. У більшості випадків без цілеспрямованих запитів до розпорядників коштів неможливо з'ясувати ні фактичні строки, ні обсяги, ні механізми використання таких коштів. Зокрема, як показує аналіз, освоєння перерахованих у грудні 2023 року коштів відбулося лише у 2024 році, після уточнення нормативно-правових підстав і проведення додаткових процедур, про що не свідчить жодна бюджетна звітність за 2023 або 2024 роки.

Таким чином, без інтеграції звітності з фактичними даними виконавців та без верифікації з альтернативних джерел неможливо об'єктивно оцінити результативність бюджетних програм.

Висновки

1. Формування та виконання Фонду

1.1. Фонд у 2024 році підтвердив свою роль як важливої частини бюджетної системи та ключового механізму фінансування відновлення. Його ефективність залежить не лише від обсягів фінансування, а й від здатності держави забезпечити якісне бюджетне планування, скоординовану міжвідомчу роботу, прозорі процедури та дієвий контроль за використанням коштів, спрямованих на ліквідацію наслідків війни.

1.2. У 2024 році Фонд акумулював 24,575 млрд грн. Згідно з рішеннями уряду, розподілено 23,269 млрд грн або 94,7%. Фактично проведені видатки склали 16,953 млрд грн, або 72,9% від розподіленої суми, з яких 0,562 млрд грн – дебіторська заборгованість (у т.ч. 0,131 млрд грн прострочена заборгованість) за бюджетними програмами Агентства відновлення. На кінець 2024 року залишок коштів Фонду становив 7,621 млрд грн, з яких 1,306 млрд грн залишилися нерозподіленими.

1.3. Обсяг надходжень до Фонду суттєво скоротився – до 24,6 млрд грн проти майже 62 млрд грн у 2023 році. Спостерігається позитивна динаміка у частині фактичного використання коштів Фонду. У 2024 році фактично використано 72,9% від розподіленої суми, тоді як у 2023 році – 61,5%.

1.4. Аналіз розподілу та використання коштів Фонду у 2023-2024 роках свідчить про зростання спроможності окремих розпорядників коштів ефективно реалізовувати проекти відновлення, що підтверджується високими показниками освоєння фінансування за низкою пріоритетних напрямів. Водночас залишаються помітні диспропорції між різними напрямками, а також існують системні та організаційні бар'єри, які уповільнюють реалізацію проектів. Зокрема, затримки погоджень, проблеми з проектною документацією та дефіцит кваліфікованих виконавців.

1.5. Протягом року було прийнято 13 урядових нормативно-правових актів та 10 змін до них. Майже 70% рішень залишилися без змін, 23% – мали по одній зміні. При цьому до постанови №247 від 05.03.2024 внесено найбільшу кількість змін (сім). Частина змін не потребувала погодження з Комітетом з питань бюджету, оскільки не впливала на загальні обсяги фінансування, а лише деталізувала додатки до раніше ухвалених рішень.

2. Результати оцінки (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та «Відновлення»)

2.1. Аналіз ефективності використання коштів Фонду, здійснений Fiscal Center, охоплює лише ті напрями, щодо яких наявна верифікована інформація про планові та фактичні видатки. Поза сферою дослідження залишилися витрати на національну безпеку й оборону, критичну інфраструктуру та програму «Відновлення» через обмежений доступ до даних, специфіку обліку та непрозорість трансфертних механізмів.

2.2. За результатами уніфікації інформації щодо видатків Фонду за 2024 рік, сформована верифікована база з 436 об'єктів на виділену (заплановану) суму 16,9 млрд грн. Опрацьовано та узагальнено майже 5,1 тис. платіжних доручень Казначейства, отриманих з Є-data, що більш ніж удвічі перевищує кількість платіжок за 2023 рік.

2.3. Кошти Фонду у 2024 році фактично використані на відновлення 372 об'єктів або 85% від загальної кількості (заплановано – 16,7 млрд грн, використано – майже 11,8 млрд грн (70% від плану видатків)). При цьому для 32 об'єктів протягом року скасовано фінансування і за 32 об'єктами кошти не використовувались взагалі (загалом на ці проекти заплановано майже 190 млн грн).

2.4. 90% коштів Фонду використано відповідно до:

- постанови №247 у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – 5,4 млрд грн або 46% від усіх верифікованих видатків;
- постанови №566 у межах експериментального будівництва магістральних водогонів – 5,2 млрд грн або 44% від усіх верифікованих видатків.

2.5. Відсоток виконання запланованого обсягу фінансування становить 69,5%, зокрема:

- найвищий рівень виконання – у межах реалізації бюджетних програм, що стосувались одного об'єкта, а саме: реконструкції Центру реабілітації в Бородянці (100%); будівництва корпусу Інституту Амосова (100%) та капітального ремонту укріття УНПЦ ендокринної хірургії (98%);
- низький відсоток освоєння коштів – у межах відновлення населених пунктів (22,6% попри значну кількість об'єктів – 171); будівництва та відновлення різних об'єктів (24,4% при 25 об'єктах) та відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області (51,4% при 18 об'єктах).

2.6. Кількість реалізованих об'єктів зростає: з 324 у 2023 році до 372 у 2024 році, а частка – з 76 до 85%. Попри зменшення загального обсягу запланованого фінансування на 32% (з 24,9 млрд грн у 2023 році до 16,9 млрд грн у 2024 році), абсолютний обсяг фактично використаних коштів залишився майже незмінним – 12,9 млрд грн у 2023 році та 11,8 млрд грн у 2024 році, а відносний показник зменшився на 8,5%.

2.7. Серед об'єктів, відібраних для фінансування у 2024 році, більше половини перехідні об'єкти з 2023 року (251 проєкт або 58%). Їх аналіз виявив низку системних суперечностей у механізмах відбору та реалізації. Так, 13 об'єктів (5%) у 2023 році фактично використали 0 грн, ще 37 (15%) – освоїли менш ніж 10% виділених коштів, що вже у 2023 році ставило під сумнів доцільність та обґрунтованість їх включення до програмного переліку наступного року.

2.8. У 2024, як і у 2023 році, найбільшим розпорядником, який сплатив майже 45% коштів, отриманих з Фонду, є Служба відновлення у Дніпропетровській області – 5,2 млрд грн. Відповідне фінансування виділили у межах експериментального будівництва магістральних водогонів через знищення Каховської гідроелектростанції. Також залишилась незмінною трійка найбільших отримувачів коштів Фонду: ТОВ «Автомагістраль-Південь» – 2,4 млрд грн; ТОВ «ГК «Автострада» – 2,1 млрд грн та ТОВ «РДС» – 0,8 млрд грн. Вони сумарно використали 64% коштів Фонду, 95% з яких освоєно у межах експериментального будівництва магістральних водогонів. Загалом у 2024 році налічувалось 51 розпорядник та 334 отримувачів (у т.ч. 60 фізичних осіб – підприємців) коштів Фонду.

2.9. Понад третина (34%) коштів Фонду спрямована на проєкти (переважно відбудова житлового фонду) з обсягом фінансування від 1 до 10 млн грн. Особливу увагу привертає група високовартісних проєктів: два проєкти з фінансуванням понад 2 млрд грн, а також 12 об'єктів із сумами від 100 до 800 млн грн, спрямовані на відбудову житла, освітньої, медичної інфраструктури та відновлення водогонів.

2.10. У 2024 році ТОП-10 проєктів за обсягом фактичного фінансування освоїли 6,65 млрд грн, що становить майже 57% усіх витрачених коштів Фонду. Основний ресурс було спрямовано на три стратегічні водогінні проєкти у Дніпропетровській і Запорізькій областях, які стали критично важливою відповіддю на підриг Каховської ГЕС. Кожен з них реалізовано зі 100% виконанням плану, що свідчить про належне планування та високу дисципліну підрядників.

2.11. Ефективність використання коштів Фонду у 2024 році залишається нерівномірною. З одного боку, 55 об'єктів повністю використали передбачене фінансування, переважно на реалізацію проектів у сфері житлового будівництва, облаштування укриттів та розвитку водопровідної інфраструктури. З іншого боку, майже половина всіх проектів (42%) мали незадовільний рівень використання коштів (менше 50%), причому за 32 об'єктами фактичне виконання становило 0 грн.

2.12. Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень показав, що за 49% проектами (215 об'єктів) в середньому виконано 1-3 платіжних доручення. Помірний рівень фінансової активності (4-10 платіжок) – 74 об'єкти (17%), а 131 об'єкт (30%) вирізняється підвищеною інтенсивністю платежів – від 11 до 50 платіжних доручень на один проєкт.

2.13. Найбільший обсяг коштів Фонду використано у Дніпропетровській області – 5,27 млрд грн на 8 проєктів. Подібно до 2023 року, переважна частка цих коштів (5,22 млрд грн, або 99%) припала на експериментальне будівництво трьох магістральних водогонів. 27% коштів Фонду спрямовано на: 195 об'єктів Київської області – 1,76 млрд грн (найбільше Бучанський район – майже 1,27 млрд грн) та 52 об'єкти Харківської області – 1,36 млрд грн (найбільше Харківський та Чугуївський райони – по 0,57 млрд грн на кожен).

2.14. Відновлення житла залишається найбільш пріоритетною категорією за кількістю проєктів – 255 об'єктів або 63% від загальної кількості. За обсягом фінансування житлові проєкти поступаються проєктам, що стосуються будівництва водогонів: на житло було заплановано 5,3 млрд грн, тоді як на водогони – майже 7 млрд грн. Водночас розпорядники на відновлення житла використали тільки 44% з передбачених на це коштів (2,3 млрд грн), що є одним із найнижчих показників серед усіх визначених напрямів.

2.15. Найбільший обсяг фактично використаних коштів, як і в 2023 році, припадає на 24 об'єкти щодо будівництва/реконструкції водогонів та водопроводів (майже 6,4 млрд грн). Рівень використання коштів найвищий серед усіх напрямів і становить 92%, що на 4% перевищує минулорічний. Відповідне збільшення відбулось за рахунок збільшення відсотку освоєння коштів на реконструкцію водогонів та водопроводів у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – з 40 до 74%.

2.16. Найнижчий відсоток освоєння коштів Фонду – 38% (або 358 з 947 млн грн) продемонстрували проєкти, що стосувались переважно будівництва та ремонту захисних споруд цивільного захисту; відновлення комунальної інфраструктури та дорожньої інфраструктури в межах відбудови населених пунктів.

2.17. У межах реалізації субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії за рахунок коштів Фонду постановою уряду №247 від 05.03.2024 було затверджено виділення коштів у сумі 7,66 млрд грн для фінансування заходів із відновлення 199 об'єктів. Протягом року ця постанова зазнала низки змін, спрямованих на уточнення переліку об'єктів та оптимізацію обсягів фінансування. Загалом у 2024 році було внесено 7 змін, за результатами яких виділено 7,45 млрд грн на реалізацію 186 проєктів.

2.18. Здійснено 44 платіжних доручення про повернення коштів на загальну суму майже 72 млн грн, що охоплювали 32 об'єкти. Найбільші обсяги повернень зафіксовано у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії – 70,6 млн грн (98% загальної суми), у тому числі 62% загального обсягу повернень – 44,8 млн грн – стосувалися відбудови водогонів. Територіальний розподіл повернень демонструє концентрацію у Київській області – 22,7 млн грн, з яких 18,1 млн грн пов'язані з проєктами з відновлення житла. Водночас, 18,8 млн грн повернуто за житловими об'єктами у Київській, Харківській, Черкаській та Чернігівській областях.

2.19. Найбільше коштів з Фонду сплачено у травні (4,4 млрд грн) та грудні (2,7 млрд грн), що відповідно становить 38% та 23% загального обсягу освоєних коштів Фонду. У травні 4,04 млрд грн або 92% – це кошти, які фактично використані на будівництво та реконструкцію водогонів та водопроводів. 3,9 млрд грн з них – у межах експериментального будівництва трьох магістральних водогонів.

2.20. 6,8 млрд грн або 58% коштів Фонду використано протягом ТОП-10 днів з рекордними обсягами перерахувань коштів (здебільшого грудневі дати). Переважну частину цієї суми – 5,2 млрд грн (79%) – спрямовано на будівництво та реконструкцію водогонів, зокрема 5 млрд грн – на експериментальне будівництво магістральних водогонів.

2.21. У грудні головні розпорядники використали майже 2,7 млрд грн або 23% фактично використаних коштів Фонду: протягом перших трьох тижнів (з 1 по 22 грудня) Казначейство провело платежів майже на 1 млрд грн або 37% від видатків грудня; протягом останнього тижня року (з 23 по 30 грудня) – 1,7 млрд грн або 63% видатків грудня.

2.22. 27 грудня проведено 484 платіжки по 151 об'єкту на суму 755,8 млн грн (у т.ч. 2 платіжки по поверненнях на суму майже 1,6 млн грн). Об'єкти переважно стосувались відновлення зруйнованого житла (101 об'єкт на суму майже 360 млн грн або 48% коштів, оплачених Казначейством 27 грудня). На другому місці – майже 20% відповідних коштів або 148 млн грн спрямували на будівництво/відновлення водогонів та водопроводів.

2.23. 27 грудня по 26 об'єктах проведено 100% оплата на суму 31,4 млн грн (тобто протягом року жодних платежів не проводилось); по 3 об'єктах здійснили платежі у розмірі 96-99% виділених коштів на суму 11,8 млн грн, а по 4 об'єктах – 81-95% на суму 41,2 млн грн. Найбільше коштів, а саме 271,1 млн грн, 27 грудня спрямували на 32 об'єкти, дофінансування яких перебувало на рівні 21-40%. Трохи менше – 171,9 млн грн – на 23 об'єкти, дофінансування яких становило 6-20%.

2.24. Серед 51 розпорядника коштів Фонду більше половини (32 або 63% від загальної кількості) здійснювали видатки з Фонду саме 27 грудня. Платіжки на суми менше 1 млн грн подали 3 розпорядника коштів (або 9%), від 1 до 10 млн грн – 11 розпорядників коштів (або 34%); від 10 до 30 млн грн – 13 розпорядників коштів (або 41%).

3. Виклики ефективного бюджетного управління коштами Фонду

3.1. Недостатня точність прогнозування потреб у фінансуванні та відсутність гнучких механізмів коригування планів протягом року призводять до дисбалансів між обсягами розподілених і фактично використаних коштів. Це створює ризик затримок у реалізації проєктів та знижує загальну ефективність використання коштів Фонду.

3.2. Відсутність єдиної інтегрованої системи обліку та звітності ускладнює узгоджене відстеження показників у динаміці та порівняння результатів між різними розпорядниками бюджетних коштів. Така фрагментарність даних знижує якість аналізу, обмежує можливості для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і створює ризики дублювання фінансування.

3.3. Використання кількох паралельних джерел фінансування проєктів, у тому числі позабюджетних, ускладнює консолідацію інформації, збільшує адміністративне навантаження на виконавців і підвищує ймовірність неузгодженого або нецільового використання ресурсів. Це потребує впровадження єдиних правил обліку та контролю.

3.4. Наявність різних підходів до класифікації та відображення платіжних операцій у звітності призводить до викривлення статистичних показників та ускладнює їх зіставлення. У результаті виникають труднощі з формуванням об'єктивної оцінки ефективності освоєння коштів Фонду і контролю за їх цільовим використанням.

3.5. Наприкінці бюджетного року Казначейство системно порушує встановлені законодавством регламентні строки проведення платежів, що є неприпустимим та суперечить принципам бюджетної дисципліни. Такі дії не лише підривають цілісність бюджетного процесу, а й створюють правові підстави для притягнення відповідальних посадових осіб до дисциплінарної чи адміністративної відповідальності.

3.6. Перенесення значних обсягів фінансування на небюджетні рахунки у попередньому році без належного оперативного контролю зменшує прозорість руху коштів та ускладнює моніторинг їх фактичного використання. Це створює ризики зловживань, затримок у реалізації заходів та зниження довіри до механізмів управління Фондом.

Рекомендації

Переконані, що для усунення виявлених системних дисбалансів (викликів) та підвищення ефективності використання коштів Фонду необхідно вжити комплекс інституційних та процедурних заходів. Першочергово:

1. Запровадити жорстку бюджетну дисципліну

- Встановити дієві механізми персональної відповідальності за порушення регламентних строків проведення платежів, наприкінці бюджетного року.
- Заборонити здійснення платежів у дні, не передбачені регламентом роботи Казначейства, та забезпечити автоматизований моніторинг дотримання строків.

2. Удосконалити планування та координацію

- Запровадити обов'язкову попередню експертизу проєктів перед включенням до програми фінансування з оцінкою їхньої готовності та реалістичності графіків реалізації.
- Встановити чіткі обов'язкові критерії виключення з переліку об'єктів, відібраних для фінансування за кошти Фонду, що системно не виконуються.
- Стандартизувати процедури здійснення платежів для уникнення надмірного дроблення контрактів та зниження адміністративного навантаження.

3. Посилити прозорість та підзвітність

- Впровадити електронні інструменти публічного моніторингу виконання проєктів та використання коштів, доступні у реальному часі.
- Зобов'язати розпорядників коштів публічно обґрунтовувати зміни у фінансуванні та складати щоквартальні звіти з детальним описом виконаних робіт.

4. Забезпечити стабільність бюджетного процесу

- Мінімізувати кількість змін до переліку об'єктів та обсягів фінансування впродовж року, обмеживши їх виключними (форс-мажорними) обставинами.
- Передбачити механізми швидкого перерозподілу коштів між готовими до реалізації проєктами, щоб уникнути їх «заморожування».

5. Підвищити інституційну спроможність

- Організувати навчання та методичну підтримку виконавців для підвищення якості планування, підготовки документації та проходження тендерних процедур.
- Розробити єдину методологію обліку та звітності для всіх учасників процесу.

Реалізація цих рекомендацій дозволить зменшити хаотичність у використанні коштів Фонду, підвищити передбачуваність та стабільність бюджетного процесу, забезпечити реальне виконання проєктів і зміцнити довіру громад та міжнародних партнерів до державних механізмів відновлення.

Список рисунків:

Рис. 1	Загальні показники розподілу коштів Фонду у 2024 році	стор. 15
Рис. 2	Фактичний рівень використання коштів Фонду у 2023-2024 роках	стор. 16
Рис. 3	Найбільші замовники (розпорядники) коштів Фонду	стор. 29
Рис. 4	Найбільші отримувачі (підрядники) коштів Фонду	стор. 30
Рис. 5	Розподіл об'єктів за сумою фактично витрачених коштів Фонду	стор. 31
Рис. 6	ТОП-10 об'єктів за сумою фактично витрачених коштів з Фонду	стор. 33
Рис. 7	Розподіл об'єктів за відсотком використання коштів	стор. 35
Рис. 8	Розподіл об'єктів за кількістю виконаних платіжних доручень	стор. 36
Рис. 9	Регіональний розподіл видатків Фонду	стор. 38
Рис. 10	Розподіл об'єктів за типами	стор. 39
Рис. 11	Обсяг запланованих та використаних коштів Фонду у 2024 році	стор. 40
Рис. 12	Динаміка кількості об'єктів та загальної суми виділених коштів Фонду у межах субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії	стор. 42
Рис. 13	Розподіл об'єктів, залежно від кількості внесених змін в обсяг їх фінансування	стор. 46
Рис. 14	Розподіл об'єктів залежно від (1) зміни обсягу фінансування, внесених змінами до постанови №247, та (2) фактичного використання коштів Фонду	стор. 46
Рис. 15	Помісячне використання коштів Фонду	стор. 49
Рис. 16	ТОП-10 днів по платежах Казначейства щодо використання коштів з Фонду	стор. 50
Рис. 17	Щоденні видатки Фонду в грудні 2024 року	стор. 52
Рис. 18	Розподіл об'єктів залежно від частки оплати Казначейством 27 грудня	стор. 53

Список таблиць:

Табл. 1	Інформація щодо джерел формування Фонду у 2024 році	стор. 12
Табл. 2	Розподіл та використання коштів Фонду у 2023-2024 роках	стор. 13
Табл. 3	Планове та фактичне використання коштів Фонду за окремими рішеннями Кабміну (за винятком сектору безпеки та оборони, критичної інфраструктури та «Відновлення»)	стор. 26
Табл. 4	Групи платежів, здійснених Казначейством 29-30 грудня 2024 року (за характером транзакції)	стор. 66

Додатки

Додаток 1. Розподіл коштів Фонду відповідно до урядових нормативно-правових актів та звітності Казначейства, млн грн

ГРБК	КПКВ	Постанова або розпорядження Уряду	Напрямок використання	Розподілено	Касові видатки	% використання коштів	Залишок	Джерело, за рахунок якого виділено кошти
МВС	1001050 (у межах)	від 09.08.2024 №908 ⁹⁷	забезпечення діяльності та підготовка кадрів МВС	34,00	34,00	100%	0	залишок коштів
	1003020 (у межах)	від 09.08.2024 №908 ⁹⁸	забезпечення діяльності та підготовка кадрів Нацгвардії	150,00	150,00	100%	0	залишок коштів
	1006280 (у межах)	від 05.03.2024 №247 ⁹⁹	будівництво та реконструкція об'єктів ДСНС у Ніжині, Чернігові та Високопіллі	27,83	27,83	100%	0,01	залишок коштів

⁹⁷ ДСК

⁹⁸ ДСК

⁹⁹ зі змінами від 25.10.2024 №1219, від 24.12.2024 №1492

ГРБК	КПКВ	Постанова або розпорядження Уряду	Напрямок використання	Розподілено	Касові видатки	% використання коштів	Залишок	Джерело, за рахунок якого виділено кошти
Мінветеранів	1501040 (у межах)	від 05.03.2024 №247 ¹⁰⁰	реконструкція Центру реабілітації в Бородянці	45,07	45,07	100%	0	залишок коштів
Міноборони	2101020 (у межах)	від 05.03.2024 №247	реконструкція об'єктів ліцею у Червонограді (в/м №81, коригування)	88,50	0,00	0%	88,50	залишок коштів
		від 23.04.2024 №360-р ¹⁰¹	реконструкція медзакладів та військових об'єктів	262,52	58,49	22,3%	204,03	залишок коштів
		від 09.07.2024 №637-р ¹⁰²	н/д	40,00	0	0%	40,00	залишок коштів
МОЗ	2301170 (у межах)	від 26.04.2024 №369-р	капітальний ремонт укриття УНПЦ ендокринної хірургії	67,78	66,44	98,0%	1,34	залишок коштів
ГРБК	КПКВ	Постанова або розпорядження Уряду	Напрямок використання	Розподілено	Касові видатки	% використання коштів	Залишок	Джерело, за рахунок якого виділено кошти

¹⁰⁰ зі змінами від 20.08.2024 №943

¹⁰¹ ДСК

¹⁰² ДСК

Мінінфраструктури	3101130 ¹⁰³	від 21.05.2024 №588	компенсація «єВідновлення»	428,49	428,49	100%	0	залишок коштів
	3121450 ¹⁰⁴	від 05.03.2024 №247 ¹⁰⁵	субвенція на ліквідацію наслідків збройної агресії	7 445,05	5 408,07	72,6%	2 036,98	залишок коштів
Агентство відновлення	3111340	від 22.03.2024 №327; від 22.11.2024 №1333	магістральні водогони	5 399,68	5 222,17	96,7%	177,51	примусово вилучені, залишок коштів
	3111350	від 22.03.2024 №321 ¹⁰⁶	об'єкти інфраструктури паливно-енергетичного сектору	4 510,27	4 195,34	93%	314,93	залишок коштів
	3111360	від 05.03.2024 №247 ¹⁰⁷	будівництво та відновлення різних об'єктів	1 477,75	360,94	24,4%	1 116,81	залишок коштів
ГРБК	КПКВ	Постанова або розпорядження Уряду	Напрямок використання	Розподілено	Касові видатки	% використання коштів	Залишок	Джерело, за рахунок якого виділено кошти

¹⁰³ за КПКВ 3101130 додатково до коштів Фонду за спеціальним фондом передбачено та використано 2 481,55 млн грн, які надані відповідно до Грантової угоди Мультидонорського трастового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (Проект «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку від 05.09.2023, із змінами, внесеними Листом про перші зміни до зазначеної Угоди від 11.06.2024.

¹⁰⁴ загальнодержавні видатки та кредитування

¹⁰⁵ зі змінами від 28.06.2024 №757, від 25.07.2024 №852, від 20.08.2024 №943, від 25.10.2024 №1219; від 12.11.2024 №1292; від 22.11.2024 №1337, від 24.12.2024 №1492

¹⁰⁶ зі змінами від 20.12.2024 №1463 в частині змін у додаток (ДСК)

¹⁰⁷ зі змінами від 20.08.2024 №943

Агентство відновлення	3111370	від 13.08.2024 №986 ¹⁰⁸	відновлення населених пунктів	2 226,18	503,76	22,6%	1 722,43	примусово вилучені, залишок коштів
НАМН України	6561210	від 26.04.2024 №388-р	Будівництво корпусу Інституту Амосова	50,00	50,00	100%	0,002	залишок коштів
Фонд державного майна України	6611080	від 17.05.2024 №437-р	Відновлення об'єктів ТЕС «Центренерго»	826,23	305,30	37,0%	520,93	залишок коштів
Київська ОВА	7801040	від 10.05.2024 №528 ¹⁰⁹	Відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків	189,53	97,41	51,4%	92,12	залишок коштів
ВСЬОГО				23 268,877	16 953,298	72,86%	6 315,579	

Джерело: складено авторами на основі власної верифікованої бази даних.

¹⁰⁸ зі змінами від 04.10.2024 №1140

¹⁰⁹ зі змінами від 25.10.2024 №1218.

Додаток 2. Розподіл та фактичне витрачання коштів Фонду за напрямками використання, млн грн

Бюджетна програма		Показник	Напрямок						Всього	
			Інше	Транспорт	Адміністративні	Освіта	Житло	Медицина		Водогони
код	назва									
1501040 (в межах)	Реконструкція Бородянського центру соціально-психологічної реабілітації	кількість об'єктів						1		1
		заплановано						45		45
		використано						45		45
		% освоєння						100%		100%
2301170 (у межах)	Капітальний ремонт укриття УНПЦ ендокринної хірургії	кількість об'єктів						1		1
		заплановано						68		68
		використано						66		66
		% освоєння						97%		97%
3111340	Експериментальне будівництво магістральних водогонів	кількість об'єктів							4	4
		заплановано							5400	5400
		використано							5222	5222
		% освоєння							97%	97%
3111360	Відновлення об'єктів житлового та громадського призначення	кількість об'єктів				2	20	3		25
		заплановано				83	1327	68		1478
		використано				6	309	46		361
		% освоєння				7%	23%	68%		24%

3111370	Відновлення населених пунктів	кількість об'єктів	34	7	8	5	114	1		169
		заплановано	507	372	159	58	1100	30		2226
		використано	108	211	12	8	164	1		504
		% освоєння	21%	57%	8%	14%	15%	3%		23%
3121450	Субвенція на ліквідацію наслідків збройної агресії	кількість об'єктів	20	1	4	28	104	9	20	186
		заплановано	440	5	193	1579	2674	985	1569	7445
		використано	250	5	183	1182	1764	856	1168	5408
		% освоєння	57%	100%	95%	75%	66%	87%	74%	73%
6561210	Будівництво корпусу Інституту Амосова	кількість об'єктів						1		1
		заплановано						50		50
		використано						50		50
		% освоєння						100%		100%
7801040	Відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків (Київська ОВА)	кількість об'єктів					17		17	
		заплановано					190		190	
		використано					97		97	
		% освоєння					51%		51%	
ВСЬОГО	кількість об'єктів	54	8	12	35	255	16	24	404¹¹⁰	
	заплановано	947	377	352	1720	5291	1246	6969	16901	
	використано	358	216	195	1196	2334	1064	6390	11754	
	% освоєння	38%	57%	55%	70%	44%	85%	92%	70%	

Джерело: складено авторами на основі власної верифікованої бази даних.

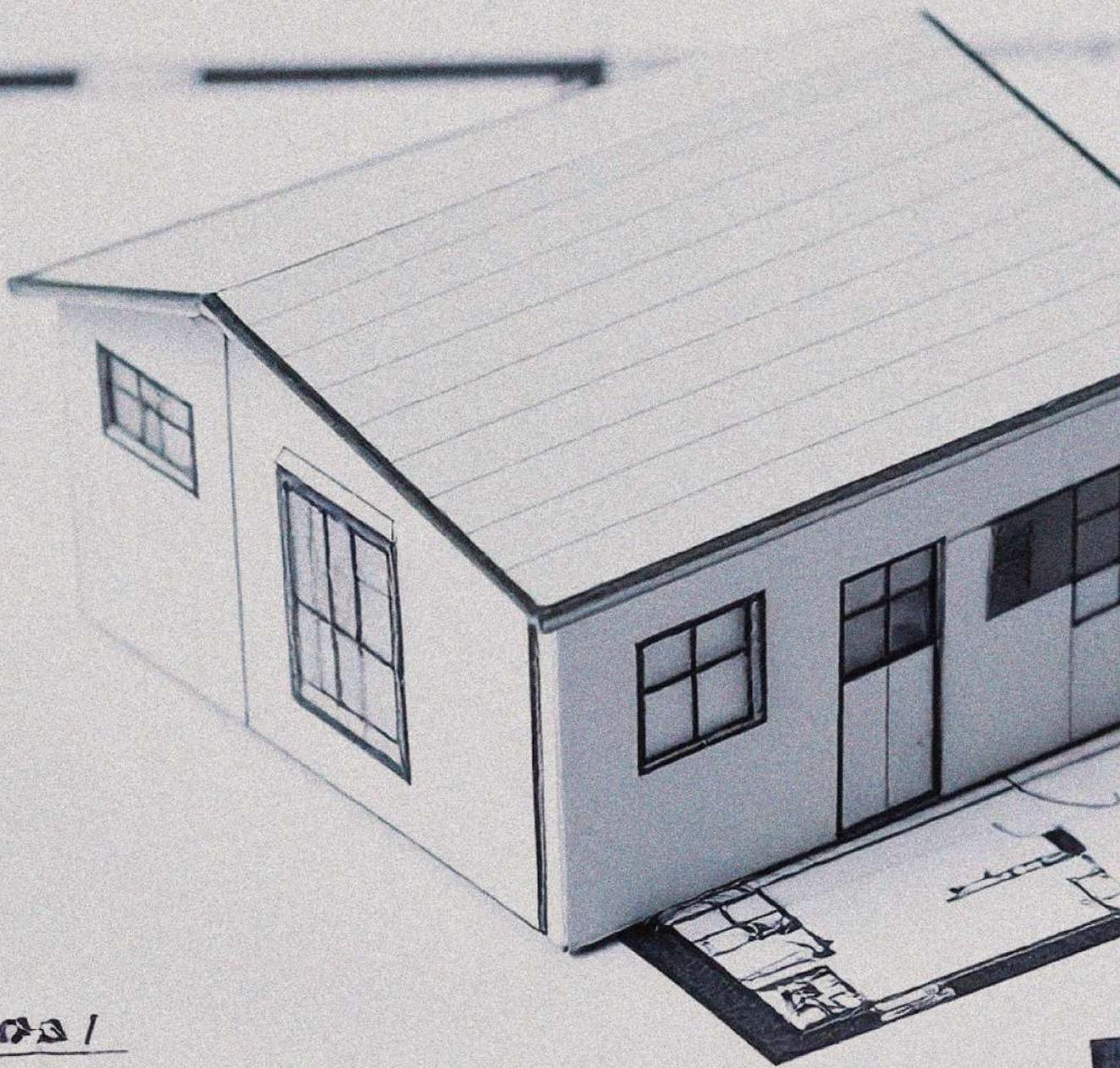
¹¹⁰ без урахування 32 об'єктів, за якими протягом 2024 року було скасовано фінансування.

Додаток 3. ТОП-10 об'єктів за сумою фактично використаних коштів Фонду, млн грн

Назва об'єкта	Область	Основний підрядник	Напрямок	Рішення КМУ	Виділено, млн грн	Фактично витрачено, млн грн	Відсоток виконання плану
Нове будівництво магістрального водогону р. Інгулець - Південне водосховище для забезпечення водою м. Кривий Ріг у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Дніпропетровська область	Дніпропетровська	ТОВ "Автомагістраль-Південь" (2,1 млрд грн)	Водогони	постанова №566	2 233,76	2 233,76	100%
Нове будівництво магістрального водогону Хортиця (ДВС2) - Томаківка - Марганець у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Запорізька та Дніпропетровська області	Дніпропетровська	ТОВ "ГК "Автострада" (2,05 млрд грн)	Водогони	постанова №566	2 137,60	2 137,60	100%
Нове будівництво магістрального водогону Марганець - Нікополь - Покров у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Дніпропетровська область	Дніпропетровська	ТОВ "РДС" (746 млн грн)	Водогони	постанова №566	778,31	778,31	100%
Нове будівництво лікувально-реабілітаційного корпусу для ветеранів війни та внутрішньо переміщених осіб Комунального підприємства "Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни" по вул. Деражненській, 39, у смт Клевань Клеванської територіальної громади Рівненського району Рівненської області	Рівненська	ПП "Модена" (499,9 млн грн)	Медицина	постанова №247	500,00	500,00	100%

Аварійно-відновлювальні роботи (реконструкція) КЗ "Чугуївський ліцей № 2" Чугуївської міської ради, за адресою: Харківська область, Чугуївський район, м. Чугуїв, вул. Гвардійська, 34	Харківська	ПП "БФ "Промтекс" (226,5 млн грн)	Освіта	постанова №247	247,33	232,69	94,08%
Реконструкція водогону діаметром 1000 мм по вул. Молодіжна від вул. Приміська до вул. Турбіна, м. Миколаїв	Миколаївська	ТОВ "Миколаївміськбуд" (195,4 млн грн)	Водогони	постанова №247	229,70	201,13	87,56%
Реконструкція водоводу від ДВС-1 до с. Люцерна, Вільнянського району, Запорізької області	Запорізька	ТОВ "Авангард Буд Проект" (164,4 млн грн)	Водогони	постанова №247	199,21	166,54	83,60%
Реконструкція водопровідної насосної станції "Подусівка" комунального підприємства "Чернігівводоканал", розташованої на землях Новобілоуської об'єднаної територіальної громади Чернігівської області Чернігівського району, перша черга будівництва	Чернігівська	ТОВ "УТБ-Інжиніринг" (єдиний підрядник)	Водогони	постанова №247	316,59	137,41	43,40%
Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) КЗ "Старосалтівський ліцей Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області", за адресою: Харківська область, Чугуївський район, смт Старий Салтів, вул. Перемоги, 34	Харківська	ТОВ "СБК Саргон" (129,3 млн грн)	Освіта	постанова №247	135,69	133,00	98,01%
Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт) багатоквартирного житлового будинку по вул. Ужвій Наталії, 60, в м. Харкові	Харківська	ПП "БФ "Промтекс" (єдиний підрядник)	Житло	постанова №247	184,43	128,18	69,50%
ВСЬОГО					6 962,63	6 648,63	95,49%

Джерело: складено авторами на основі власної верифікованої бази даних.

073 /

1.00